

2008 Haldun Taner Öykü Ödülü
2009 Yunus Nadi Öykü Ödülü

MURAT ÖZYAŞAR

AYNA ÇARPMASI

Eve yalnız dönerken kendi kendime söylediğim sözlerimiz doğru olan

DK
DOĞAN KİTAP

Türk Edebiyatı / Öykü
2008 Haldun Taner Öykü Ödülü
2009 Yunus Nadi Öykü Ödülü
MURAT ÖZYAŞAR
AYNA ÇARPMASI
Eve yalnız dönerken kendi kendime söylediğim sözlermiş doğru olan
DK
DOĞAN KİTAP

AYNA ÇARPMASI

Yazan: Murat Özyaşar

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Dijital yayın tarihi: ekim 2010 / ISBN 978-605-111-881-9

Kapak tasarımı: Geray Gencer

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Caddesi, Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İstanbul

Telefon: (212) 373 77 00 / **Faks**: (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Ayna Çarpması

Murat Özyaşar

DK DOĞAN KİTAP

Anneme; yarıldın beni doğururken, şimdi sıra bende!

Kendimi yalnız bırakmamak için bütün gece aynanın karşısında oturdum.

Yaşama Uğraşı, Pavese

Ayna Çarpması

Ablam sözcük sözcük, diline tespih etmişti annemi. “Anne çok hasta, herkesi karıştırmaya başladı.” Bütün bildiği ve söylediği buydu bana her telefon açışında. Bense dönmek istemiyordum bir daha oraya. Ora. Çocukluğuma. Başımda okunan dualara, boynuma kesilen gümüş paralara… Üç numara tıraşıma, trahomlu gözlerime, sahasında hep kaleci olduğum o arsaya. Hele hele on yedi yaşıma, hiç mi hiç dönmek istemiyordum.

– Daldın gene abi, dedi berber.

– Biraz yorgunum, dedim.

Berber kapıları yalnız bir kez açılır bana. Aynı berbere ikinci defa gitmem. Tahammül edemem. Bu berber de öbürleri gibi konuştukça konuşacak galiba. Bu akşam ablam zorlamasa “Anne seni bile tanımayabilir” demese, gelmeyecektim buraya. Hangisine gittiysem hepsi aynı. Al birini vur ötekine, pişti. Bu konuşma merakları da olmasa, kepenk indirecekler sanki. Oysa ben bütün söyleyeceklerimi, sakalımı tıraş edeceği zamana ayırmıştım: İşler nasıl, ne olacak bu memleketin hali, Galatasaray bu yıl kupayı alır mı dersin? Hatta kimi sözlerine yanıtlarım bile hazır: Öldü esnaflık, öldü. Bitirdiler küçük esnafı. Eski mahallemin yeni berberine, berber Razi Dayı vardı, yaşıyor mu hâlâ, diye sorabilirim mesela.

– Abi gene daldın.

– Yok yok, iyiyim, dedim.

Makas şıkırtılarından öte, derin bir sessizlik kaplayacaktı ki ortalığı, berber kısık sesli bir öksürükten sonra,

– Abi ayıptır sorması ne iş yaparsın sen, dedi. (SEN! Ne demek sen?)

– Niye ayıp olsun, yapıyorum işte bi işler, dedim.

Bu “Yapıyorum işte bi işler” cümlesi de onun sus payı. Biliyorum ben sizi, hem kekeme hem gevezesiniz siz. Aklınca benimle muhabbet edip samimi olacak, buraya bağlayacak beni. Daimi müşterisi olacağım. Gördü gününü işte. Bu cümleden sonra kolay kolay soru da soramaz artık. Ara ara soracağı “Abi önden biraz daha kısaltayım mı, favoriler uzun mu kalsın, kirli sakalı da alalım mı?” soruları, yeter de artar bile ona.

Saçlarıma aklar düşmüş. Şakaklarımda belirgin bir kırlaşma var artık. Oysa lise ikideyken böyle miydim ben? Lise iki, sevgili on yedi yaşım! Hem, her şey o yıl olmadı mı? Şimdi biri çıksa ve on yedi yaşın güzel bir yaş olduğunu söylese, onun ayaklarına her türlü kötülüğü yapabilirim. Görsün bakalım acı ne demekmiş. On yedisine kadar her şey yolundaydı. Her şeyi yapabilirim duygusu vardı bende. Bütün mümkünlerin kıyısındaydım ben o yaşta. Bağlama çalabilir, İngilizce öğrenebilir, uzak, büyük bir şehre gidebilir, sol ayağımla fiyakalı röveşata bir gol atabilir, babamı öldürebilirdim mesela. Ama olmadı işte, hem de hiçbiri olmadı.

Babamı bile dört omuzla götürdüler bir çukura. Ağladım. Gizli gizli. Babamın bana tekme tokat giriştiği, yanaklarımda şaklayan seslerden sonra ağladığım gibi. Hüngür hüngür. Kesik kesik. İnlerdim. İniltilerim avludan dünyaya yayılırdı, kimse duymazdı. Annem de duymazdı beni. Babam, babamız bizi pis sevdi. Bizi çok pis büyüttü. Abim de onun yüzünden kaçmadı mı evden… Babamın kadehi tutuşu gibi tutuyor berber elindeki makası. Evde en çok babam sustu. En çok rakı içerken güzelleşti babam. Güzelleşince saçlarımda dolaştı elleri, okşandıkça yüzüm gözüm, babam benim babamdır dedim. Ama annemi döverken, duyduğum öfkeyi başka bir zaman yaşamadım. Beni tekme tokat, hortum kemer döverken bile böyle bir öfkeye rastlamadım kendimde. Avludan sokağa, sokaktan bir öbür sokağa taşan iniltilerimi kesip, ellerimi yumruk yapıp, bir gün öldüreceğim onu, derdim. Öldüreceğimden korkmadan. Yastığı yüzüne gömüp boğmayı düşünürdüm. Olmazdı. Benden daha güçlüydü o. Uykudayken o, paslı bıçağı kalbine sokmayı hayal eder, kalbim daha hızlı çarpar, avuçlarımın içi terlerdi. Ama olmadı işte. Onu da beceremedim.

Tabutuna omuz bile olamadım. Geriye, kulaklarıma dolan sala sesi ve tütün kokan azarlamaları kaldı. Ondan bana kalan tek miras ise Samsun 216 sigarası. Ben de onun gibi Samsun 216 içiyorum şimdi. Sigarayı onun gibi tutuyor, dumanı onun gibi içime çekip azar azar bırakıyorum. Ellerim onunki gibi şimdi, duman sarısı, tütün kokuyor. Uzayan külüme küllük istiyorum berberden. Yüzüm de ona benziyor galiba. Görenler ona benzetiyor beni. Kaç kere denedim de değiştiremedim sigaramı. Öbürleri hep öksürttü beni. Babam öksürünce, bir sigara daha yakar, "İyi gelir" derdi. Öksürüğüm babamın öksürüğü gibi; kesik kesik, tutuk tutuk, sonra birden kesilmemecesine. Ölürcesine. Ne çok korktum öksürürken ölecek diye, ne çok sevindim. O boğulurmuş gibi öksürmeyegörsün, benim kalbim küt küt. Sanki ben öldürmüşüm gibi bir duygu. Korkardım. Olmadı. O da olmadı işte. Eceliyle gitti sonunda.

– Abi gene daldın, dikkat et, dedi berber.

Babam öksürdükçe, annem bir tas su olurdu ona. Sonra sırtını sıvazlar "Helal helal" derdi. Benimse gözlerimde öfkelerden bin öfke. Bir şey diyebilir miydim? El bile kaldıramazdım. Lise ikideydim, "Ayna olsam sana çok kırılırdım" derdi edebiyat hocam yazdığım kompozisyonlardan sonra. Ben de, ben de sana çok kırılırdım baba. Paramparça kırılırdım. Çok kırıldım sana baba, çok. En çok ben kırıldım.

Mırıldanır gibi:

– Koltuktan kayıyorsun, biraz dikkat et, dedi berber.

– İyiyim iyi, sen işine bak, dedim. Bir sigara daha yaktım.

– Aynaya fazla bakma da, dedi.

Annem de "Aynaya fazla bakma" derdi. "Cin var aynada, delirirsin" derdi. Ayna camdır anne, can alır. Babama su oldun da, ne oldu! Biliyor musun anne, ben de her perşembe geldim oraya. O dikili taşa, babamın mezarına. Babamla yarım kalmış hesabı görmeye. Sen, mezarı başında Yasin okutur giderdin. Seni gözlerdim uzaktan uzağa. Sen gittikten sonra, ben ağır aksak gelir, senin yerine otururdum. Babamın toprağında hâlâ senin ellerinin izi. Bir üçüncü el olurdum size. El gibi. Sahi anne, hiç el ele tutuştunuz mu babamla! Ancak o öldükten sonra olabildi bu, değil mi?

Babam öldükten sonraydı. Senin dilinden dökülen feryat, hâlâ kulaklarımda: “Kapım kilitli kaldı, kapım kilitli kaldı, kapım kilitli kaldı…” Senin dokunduğun toprağa dokunurken, kimi zaman boğazlayacağımdan korktum onu. Ama ölmüştü işte, öldüremezdim onu bir daha. Hem karşımda öyle bir susuyordu ki, evdeki gibi değil anne, başka başka, bağıra bağıra susuyordu sanki. O sustukça güç kazanıyor, ben küfrettikçe, kahroldukça ben, o durmadan büyüyor, elleri kocaman kocaman oluyordu. Büyüdükçe babamın gözleri, topal ayağımdaki sızı canlanıyordu birden. Tekme tokat dövdü beni anne, beni topal bıraktı babam. Beni kaleci yaptı mahalleye. Babam, benim babamdı, zayi oldu. Birazdan geleceğim anne. Bunları bunları konuşmayacağız. Anlatacağımız bir dün yok. Biz yarından konuşalım anne. N’olur anne. Beni tanıyacaksın değil mi? Bak, yüzüm gözüm ortaya çıksın diye tıraş oluyorum şimdi, sana daha güzel gelmek için. Sen topal ayağımdan mı hatırlayacaksın beni! Yapma, bana bunu yapma. Tüm bunlara tanıksın sen anne…

Kapı açıldı usulca. Dışarının soğuğunu kulaklarımda hissettim birden. Keskin. Kar havası.

– Selim Abi gel, dedi berber. Bu abinin tıraşı var, sırada başka kimse yok.

“Tamam, birazdan gelirim” sesi, kulaklarımı ısıttı. Aynadan görünmüyor kim olduğu. Kapıya döndüm. Benim dönmemle, kapıdan çıkması bir oldu.

– Kimdi o, dedim.

– Selim Abi mi?

– Hı hı, az önce içeri giren.

– Yan tarafımda kuşçu dükkânı var. Komşuyuz.

– Sesi tanıdık geldi de.

– Güzel bi abimizdir, dedi.

Topal ayağım zorlamasa beni, basacaktım tekmeyi. Babamın bana geçirdiği gibi. Babamın mezarına geçirmek istediğim gibi. Gereksiz bir

soru sorarsın, uzun paragraflı bir yanıt olurlar sana. Merak eder bir şey sorarsın; kesik kesik, yarım bırakırlar her şeyi: “Güzel bi abimiz”miş!

Saçlar birer birer dökülüyor. Yok mu bir çaresi diye sorsam, “İrsi” der geçer. Babam da keldi, doğru. En iyisi sormamak. Telefonum çalıyor. İyice kaymışım koltuktan. Berber haklı. Topal ayağımı düzeltip, “Bi saniye” diyorum berbere. Arayan ablam. “Gelecek misin?” diyor. “Gelecem gelecem, birazdan ordayım” diyorum. “Tamam” diyor. “Tamam” diyorum ben de telefonu kapatırken.

Kaykıldım.

Berber koltukları oldum olası canımı çok sıkar. Yedisinde üç numara tıraşa gönderildiğimde de böyleydi bu, şimdi de. Hele sakalımı keserken, jilet gırtlağıma dayanmayagörsün, ödüm kopar berberden. Berberle en koyu muhabbete o zaman dalarım. Dalgınlığına gelir de keser bir tarafımı diye korkarım. Jiletten değil, berberden korkarım ben.

– Ustam, jileti değiştirdin mi? (USTAM! Jilet gırtlağıma dayanmasa, böyle bir iltifat sözcüğü çıkmayacak ağzımdan.)

– Abi yeni bi kural getirdiler şimdi. Bundan böyle herkese ayrı jilet, ayrı havlu.

– Nedenmiş o?

– Avrupa Birliği’ne girecez ya. Havlular tek kullanımlık. Geçen gün verdim siparişlerini.

– İyi olur, böylesi daha sağlıklı olur, dedim.

– Bende hilaf yoktur abi, bu gelecek havluları herkese kullanmam. Sözüm meclisten dışarı; iti var, çakalı var…

Jilet boynuma yaklaştıkça, konuşturmaya çalışıyorum onu. Dalgınlığına gelir de… Gözüm duvardaki Yılmaz Güney posterine takılıyor: İt oturuşuyla, elinde sigarası, alnı paramparça. Babam da çok severdi onu. Ben doğduğumda “Cesi” koymak istemiş adımı. Sonra nasıl olmuşsa vazgeçmiş. “Dünyanın en güzel ağlayan adamı” derdi babam ona, içerken.

– Çirkin Kral da öldü, dedim.

İç çekti.

– Baba adamdı. Bu dünya kimseye kalmaz, dedi.

Eve gitsem. Elini öpsem annemin. Boynuna sarılsam. Bir güzel ağlasak. Kirpiklerimizde tuz biriktirsek. Kaç yıl oldu gelmeyeli bu mahalleye! Ablamın dediği doğru çıksa. “Sen kimin oğlusun?” diye sorsa annem, işte en çok bundan, bundan korkuyorum.

– Abi daldın gene, dikkat et. Kaç defadır dalma diyorum ya, kusuruma bakma, dedi.

– Yok yok, önemli değil canım. (CANIM! Kusuruma bakma, deyişine karşılık.)

– Abi kusuruma bakma, dedi yine berber.

Sesimi çıkarmadım. Artık, jilet boynumda, gırtlağımda gezinmeye başlamıştı ki, hiç gerek yokken:

– On sene önceydi, dedi berber. Adamın birini tıraş ediyorum, baktım yavaş yavaş kaymaya başladı koltuktan. Kustu. Neyse ki Razi Dayı vardı, benim ustam. Aceleyle kaldırdık, su döktük başına. Dışarıda hava aldırdık biraz. “Ayna çarpması”dır dedi Razi Dayı. Oluyormuş bi kısmında. Aynaya fazla bakınca ayna çarpıyormuş bazı insanları. Sen de az önce daldın, hafiften kaymaya başladın ya, elim ayağım birbirine girdi abi. Korktum abi. Ayna mı çarptı, dedim kendi kendime. Onun için abi, kusuruma bakma.

İtiraf

Herkes birikmiş bizi seyrediyor. Dağılın!
Kukla oynatmıyoruz burada. Acı çekiyoruz.
Tutunamayanlar’dan

Bu anlatacağımın Selim Işık’la ilgisi yok.

Bu Selim’le aynı koğuştaydık, cezaevinde. Üst katımda yatar, geceleri homurdar, horuldardı. Ben topal olduğum için alt katı vermişlerdi bana. Selim’in horultusundan uyku tutmazdı beni. O böyle horuldayınca, geceleri suya uyanır gibi, ben uykuların en güzelinden uyanırdım. Uyanır uyanmaz da “içeri”nin ağırlığı bir karabasan gibi üstüme çökerdi. Ben böyle olur olmaz, gider “dışarı”ya sığınırdım. Sığınırdım sığınmasına da, birden yatağımda bulurdum kendimi. Biraz toparlanayım desem, kafamı ranzanın demirine toslardım. Aklımı başıma toplar, mezarından çıkmaya çalışan ölü gibi, içeride olduğumu hatırlar, döner, yastığımı ıslak bulurdum yine. Sonra Selim’in horultusunu tekrar duyar, bu horultu beni alır dışarıya tekrar gönderir, eskilere gider gelir, beynime kazınır, ona takılıp kalırdım.

Böyle uykuyla uyanıklık arasında gidip gelirken ben, duvarlarda onun görüntüsü büyür, büyüdükçe bu görüntü, ben un ufak olur, eririm. Ben eriyedurayım, uğrun uğrun bir uğultu gelip kalbime sızar, vücudumu zangır zangır titretirdi. Derken, hep aynı şarkıyı çalan bozuk bir teyp gibi, bakışlarımı bu görüntüden alamaz, gözlerine takılıp kalırdım.

Ben böyle takılıp kalırken, bu duvardaki görüntüyle sevişedururken, bozuk teybin önce cızırtılar çıkarıp sonra da aniden pat diye durması gibi, ben de dışarı ile içerinin birbirine karıştığı o görüntüler arasında, bir an önce çıksa da kurtulsam Selim’in horultusundan, bu beni dışarıya gönderip gönderip dönmemelerimden, diye düşünürdüm.

Ama Selim de siyasiydi. Hem, ağırdı.

125’ten. Müebbet.

Yerimi değiştirin desem, şu kalorifer peteğinin yanına, o hiç olmaz.

Arkadaşlar anlattılardı geçende, Selim’in refiki: “Dağda yakalamışlar bunu, hain bir pusuda, üzerinde kalaşnikovuyla. Önce gözaltı, sonra apar topar buraya.” Zorlamışlar önce, zorlamaz olurlar mı, ama Selim gitmemiş itiraf koğuşuna. Kendi içinde net, tutarlıymış. İhanet etmezmiş. Edemezmiş.

Koğuşa geldiğim ilk günü hatırlıyorum da şimdi. Aman Allahım yüzüm gözüm şiş, tuzla buz! Topal ayağımı daha mı bir sürtüyorum, ne.

Başıma üşüştüler. Bir sorgu da burada. Kimseyi okumuş muyum, hangi bilgileri verdim, yazılı olarak bir rapor ver, dediler.

İşte o an gözüme ilişti Selim: İnce, uzun. Sigaradan bir nefes alışı var ki, beni bile rahatlatıyor. Köşeye çekilmiş, uzaktan bakıyor. Elleri alnında. Ara ara yüzündeki sivilceyle oynuyor. Sonraki gündü galiba, ağzından bir çift laftı dökülen: “Geçmiş olsun!” Duyduğum bu sesle kalakaldım çok zaman.

Kaç zaman oldu, hâlâ alışamadım buraya. Buranın kasvetine. Selim’le iki çift laf edeyim desem, Selim konuşmaz, ötekiler “Ahbap çavuş ilişkileri yok arkadaş” derler. Dışarıyı düşünsem, boynumu ellerimden uzak tutmalıyım. Çünkü boynum ve ellerim iki üvey kardeş gibi şimdi. Hangi birini diğerine uzatsam, yüzüme gözüme bulaştıracağımdan korkuyorum.

Beni burada biraz da yaşatan Selim galiba. Onun bir sır gibi susması. Ben de kendime sussam biraz, oldu olacak. Her tarafımdan kelimeler dökülüyor; mutsuz, kara harflerden oluşan kelimeler. Öteye beriye karışıyor. Topal ayağımla eziyorum da kelimeleri, olmuyor, olmuyor, yine olmuyor. Sıkılıp Selim’i gözler buluyorum kendimi yine. Bu aralar Selim biraz tuhaf.

Tuhaf dedim ya, bu sıralar garip bir şeyler oldu Selim’e. İlkin kimse bir anlam veremedi. Havalandırmada birkaç volta attıktan sonra gidip köşesine, özel köşesine çekilmeye başladı. Ben yoruluncaya kadar volta atar, erken düşerdim. Hoş görürlerdi. Günlerce böyle oldu bu. Selim’in attığı voltaların sayısı günbegün azalmaya başladı. Hatta bazı günler volta bile atmadığı oldu.

Havalandırma açılır açılmaz, Selim her zamanki köşesine çekilir, gözleri karşı mavi apartmanın son balkonunda gezer, dolaşırdı. Sonra o yorulmak bilmeyen gözlerini bir an için balkondan alır, o an yanında oturan bana, gözlerime dikerdi. Ne var lan, der gibi.

Galiba bazılarını hayat erken büyütüyor. Selim de onlardan biri. Hayatın en erken ve en önce büyüttüklerinden. Hayata hep geç

kalanlardan. Selim hiç kuşkusuz bunlardan biri. Gecikmeli yaşayanlardan…

Ama Selim konuşmazdı. Ben sorardım, o anlatmazdı. İki parmağını dudağına götürüp sigara isterdi. Verirdim. Yeni sorulara boğardım onu. O inatla susardı. O böyle durmadan susunca, gırtlağımda bir harf, gider bildiğim en eski küfre dönüşür, o yine hiçbir şey anlatmazdı.

Sonra sonra, gizli gizli, kulaktan kulağa bir sır gibi dolaştı: Selim âşık olmuş, dediler. Mavi apartmandakine. Dediler de herkes inandı. Şehre yeni gelmiş bir film gibi, ortalığı bir şenliktir aldı. Uzun sürmedi.

İdareden bir haber geldi. Bu haber bir uğultu halinde koğuşta yayıldıkça yayıldı. Hatta yayılmakla kalmayıp herkesin yüzüne gözüne sindi. Duvarlarda bu ses yankılandıkça, herkesi bir ürpermedir tuttu. Kimi cılız bir sesle, ”Bizi öldürsünler bari!” dedi. Sonra yüksek sesle, bir marşa eşlik eder gibi, herkesten, “Bu kadarı da fazla. Bizi öldürsünler bari!” homurtuları yükseldi. Birden sigaralar yakıldı. İlk nefeste öksürük tuttu birkaç kişiyi. Döndüm Selim’e baktım. Üzgün buldum. Benim Selim’e bakmamla koğuş sorumlumuz ikili konuşmaları susturdu. Ağzı bir silah da kurşundan sözler dökülüyor. “Direneceğiz. Yarından itibaren dönüşümlü açlık grevini başlatıyoruz.” O böyle, “……. yapılacak ……. uyulacak……. Bu bir karardır……. Aksi takdirde…….” derken, ben döndüm gene Selim’e baktım. Daha da üzgün buldum. Sanki içine doğmuş garibimin. Yüzü sapsarı kesilmiş. Elleriyle, parmaklarıyla oynuyor. Tırnaklarını kemiriyor.

Bizim koğuşu ikiye böleceklermiş. Öteki koğuşa geçeceklerin isimleri er geç belli olurmuş. Yakın bir zamanda da yeni bir sisteme geçilecekmiş. Bu yeni sistemden şimdilik anladığımız; ikişer üçer kişilik odalarda kalacağımız. Yani içerinin de içerisi bir yer.

O gün köşesinden hiç kalkmadı Selim. Havalandırmada yine yanına çömeldim. Parmaklarını dudaklarına götürmeden, çıkarıp sigara verdim. Ben de yaktım bir tane. Gözlerimi Selim’den aldım. Kız çamaşır asıyordu balkonda. Selim’in gözleri onda. Fark edilmeyecek gibi değil. Yok, olacak gibi değil, Selim bir türlü konuşmaz. Kalp çarpıntılarını duyacağım

neredeyse. Birden benim de içim doldu. Ağladım ağlayacağım. Selim'in gitmesine mi, balkonu artık görememesine mi, kendi halime mi, bilmiyorum. Bildiğim şu ki, buradayken birkaç kez çıktım dışarıya, yani mahkemeye. Ring aracındayken, gelip geçenleri görürdüm. Beklerdim, o gelip geçenlerden biri de beni görsün diye.

Olan oldu, çok geçmedi. Akşama isimler okundu, öteki koğuşa geçeceklerin isimleri: ……. Selim Işık; 1974/Lice……. Neyse ki benim adım yok.

Üç gündür üst katım boş. Yine uyuyamıyorum. Yok, Selim'in gidişine değil. Dışarısı beni sarıp sarmalıyor. Görüşe de gelmez oldu şu aklımdan çıkmayan: O. Evet, büyük O. Başka nasıl yazılabilir ki!

Yoksa başka biri mi?.. Dayanmalıyım. Gidip tıraş olmalı, yüzüme gözüme daha özenle bakmalıyım. Bakıyorum. Çaresiz buluyorum yüzümü. Bekliyorum, biri gelsin ve beni kurtarsın ya da ondan bir haber getirsin.

Dayanamıyorum. İçim içimi yiyor. Annemlere de soramam ne oldu diye! Zaten kaç görüştür, onların da bana bir şey söylediği yok. Eve ziyarete gelen bir iki arkadaştan haber veriyorlar, getirdikleri dolmaları ve yeşil soğanı yedim mi yiyemedim mi, bir ihtiyacım var mı yok mu, diye soruyorlar. Ben lafı evirip çevirip O'na getirmeye çalışsam da, uzun bir suskunluğun üzerine dökülmüş kelimeler gibi, bir türlü anlamıyorlar. Anlamıyorlar. Dayanmalıyım. Dayanmalıyım. Evet, iki kere. En iyisi oturup şöyle uzun bir mektup yazmalıyım, tek cümlelik: Beni unut!

Oysa unutmak isteyip de O'nu hatırlayan hep ben!

Dördüncü günün sabahı çıkageldi Selim. Gelir gelmez de havalandırmaya attı kendini. Dilekçe vermiş idareye. Bizim koğuşa geçmek için. Bizimkiler şüphelendi tabii. İşbirliği falan. Öyle kolay değilmiş bir dilekçeyle koğuş değiştirmek… Kulak asmadım. Ben sevindim gelmesine. Hiç olmazsa bir umudu var onun: Karşı mavi balkon. Ya zavallı ben, benimse dilimde uzadıkça uzayan şu tek ve uzun cümle: Beni unut!

Korktuğumuz başımıza geldi. Hayır hayır, Selim intihar etmedi, ben de… İdareden yeni bir haber geldi. Bu haber, duvarları çatlatacaktı neredeyse. İkişer üçer kişilik odalarda kalacakmışız artık. Koğuş yok!

Tuvalete giderken gördüm. Selim gardiyanlarla hoş sohbet. Soruyor:

– Karşı mavi apartmanın sekizinci katını hangi oda görür?

Kulağımda çınlayan son cümle:

– İtirafçı koğuşu.

Gece silgisi

Kokulu silgi

Geldiler.

Öyle çoktular ki, teker teker geldiler. Alınları ter, gözleri kin, kocaman kocaman ayaklarıyla geldiler. Sıra sıra dizdiler, ellerimiz havada, duvara dayadılar bizi önce. Neden sonra, duvara çarpan dualar döküldü annemin ağzından; şeyh, pir ve evliyalara…

Ne yalan söyleyeyim; kara kara, uzun uzun silahlarını görmüştüm daha çok önce. Bir keresinde kaleye yediğim golden, topu getirmeye giderken karşılaşmıştım onlarla. Yanaklarıma yediğim tokadın sızısı bendedir hâlâ. Anlatmamıştım anneme, hâlâ bilmez. Bilse, gider kafalarını kırardı herhalde. Hiç kimseye abinden bahsetme demişti annem, bir keresinde. “O İstanbul’a çalışmaya gitti, tamam mı?” Tamamdı. Ben de zaten hiç görmemiştim onu. Duvarlarda asılı fotoğrafları olurdu. Annem bakar bakar, dudaklarında dualar biriktirirdi. Sahi, annem neden hep dua ederdi? Ne zaman hatırlasam onu; lahavle, suphanallah ve Allahuekber… Sevgiyle bahsederlerdi abimden; özlemle, hasretle… Yaşıyor mu diye telaşlanmıyor da değildiler hani. Kaç kez öldü dediler; duvarlardaki fotoğraflara kara örtüler atıldı. Ondan söz açılınca, annem neden hep

ağlardı? Bunca ah ve bu tespih çekmeler kimeydi? Yas evi denirdi bu eve. Abim; cesurmuş, gururuna düşkünmüş, onun için gitmişmiş. Konu komşularımız beni benzetmezdiler ona. Beş parmağın beşi bir değilmiş işte. Bilmem kime çekmiş bu derlerdi. Zoruma giderdi. Ama annem, severdi beni.

Abimi ilk görüşüm. Bu bize ilk gelişi. Ama o, hatırlıyor beni. Baktım benden uzun. Üstelik yakışıklı mı yakışıklı. Annem az bile anlatmış. Benim gibi topal değil. Diğerleri ona komutanım demekte.

Abimdi.

Dönersek güzel bir maç yapalım, dedi yanındaki: “Bu kez sizi yeneceğiz, üstelik öyle kafa golleri de atamayacaksınız.” Annem, o eskiden de hep top oynardı, dedi. Abim: “Beni takımlarına almak için kavga ederlerdi; hep ileride oynar, gollerin çoğunu ben atardım” dedi. Sonra beni gösterip, “Dışarıda görsem tanıyamazdım” dedi. Anne baksana, bana benziyor demişti galiba. Ya da ben öyle sanmıştım. Öyle desin istemiştim; ama o demedi. Ben ne yapayım? Silahına dokununca, kaşlarını çatmıştı bana. Annem onu daha mı çok seviyordu, ne! Yıllar yılı başına bağladığı kara yazmasını ve fotoğraflardaki örtüleri atmış, rengârenk elbiseler giymiş, sanırsın eve yeni gelin gelmişti. Kaç kez başındaki yazmayı çıkar diye ağlamış, sızlamış, tepinmiştim. Ama o, çıkarmamıştı işte.

Ben o yaşta, annemden utanırdım o zaman: Başındaki yazmasından, altın dişlerinden, alnındaki dövmeden, en çok en çok da Türkçe bilmeyişinden, öyle çok utanırdım. Sırf bu yüzden; annemin okula gelmesini istemez, sınıf arkadaşlarımdan hiçbirini evimize götürmez, sokağımızın yakınından bile geçirmezdim. Öğretmenimizin ünite dergisinde gösterdiği anneler, neden farklıydı benim annemden? Benim annem, neden şişman ve hep siyahtı?

Niye öyle çoktular, saydım saydım bitmediler. “Aramaya başlayın” dedi, en büyük ve en sert ses. Sıra bende. Titreyen dizlerim. Sanırsın misafir odasındaki vazoyu kırmışım. Hiç ummazdım, ama beni geçtiler, annemi de… Odalara dağıldılar sonra, kiler ve banyoya. Soba borusu

deliğine, odunluğa bakmayı unutmadılar. “Yukarıda Allah, yerde biziz” dediler. Kimimiz, kimsemiz yok, derdi annem. O an inandım. “Hiç kimse yok” dedi boğuk bir ses. Nefes alıp verişini duydum, annemin çok şükür diyen sesini. Döndüm, göz göze geldik onunla. O mavi gözlü olanıyla. Göz kırptı, cebinden şeker çıkardı, başımı okşadı. “Oğluma almıştım, sanaymış kısmet” dedi. Anneme döndüm. Sandım ki bana bakmıyor. Şekeri aldım. Büyüyünce ben de onun gibi olacağım, dedim. Silahlarım olacak; beni hep kaleye koyan takım kaptanını korkutacağım. Sanki bir tek abimin mi var, benim de olacak. Haki elbiselerim olacak; sağ elimi alnıma götürüp diyecektim ki: Merhaba! Kocaman kocaman ayaklarımı düşündüm sonra. Sakalımı uzatacaktım upuzun… Annem duymasın, sonra çok kızar. Onların kötü olduğunu anlatmıştı bir bir, çok zaman önce. Unutma demişti, e mi! Nasıl hatırlamam…

Annemden duydum: Abimi bulmak için karakol kuracaklarmış bu evde. “Rahat olun ve beni iyi dinleyin, gitmemiz de gitmememiz de size bağlı” dedi en tanıdık ses. Bense korkardım bu sesten. Gözlerim büyür büyür de öyle bakardım ona. Belli, daha çok kalacağız burada, dediler. Annemin eteklerine tutundum. Bitmeyen dualarıyla annem, sanki unutmuştu beni. “Korkma, büyüyünce unutursun” demişti içlerinden bir diğeri.

Unutmadım.

Perdeler çekildi. Annem durmadan sustu. “Demek nereye gittiklerini öğrenemeyeceğiz” dedi, en korktuğum ses. Öyle çok beklediler. Annem sanki lal. İçinden dualar okuduğu belli, gözleri yukarıda, elleri tespihinde. Yine göz göze geldik onunla. Yine göz kırptı, mavi gözlü olanı. “Hangi takımı tutuyorsun” diye sordu.

– Galatasaray, dedim.

– Ben de, dedi.

Evet evet, onun gibi olacağım; silahlarım olacak, haki elbiselerim, yere basan kocaman kocaman ayaklarım… Elini boynuma dolayıp yanaklarımı okşadı. Sonunda ter dökeceğim bir sınavdan geçeceğimi sonra sonra anladığım, o uzun soruyu sordu:

– Abinler nere…

– …….

Sanki bugüne dek, üzerime titreyen, uyuyayım diye dizlerini bana bağışlayan o değilmiş gibi… Ben o gözleri bir kez olsun, daha öyle görmedimdi. Yıllar yılı, biriktirmiş biriktirmiş de, nice sonra sorabilmişti annem:

– Ben oğlumu bir şekere mi büyüttüm?

Yoklama defteri

– Oğuz!

“Ben buradayım, siz neredesiniz?”

– Yusuf!

“Kaldırım ve sinemalardan sonra; evet evet, buradayım.”

– Sevim!

“Görmediniz beni; bakın, ben de buradayım.”

– Ferit!

“Oradaydım. Düşteydim. Buradayım.”

– O!

“Dost’a gittim, evdeydiler. Buradayım.”

– Onat!

“Kahvede dördüncü arıyorlardı. Gittim, almadılar. Buradayım.”

– Sait!

“Biri hişt hişt dedi sandım. Hep buradayım.”

– Hamdi!

“Zaman zaman buradayım.”

– Ziya!

“Fotoğraf çektirmeye gitmiştim, yeni geldim, mazur görün. Buradayım.”

– Haldun!

“Saatlerin tik taklarına daldım, geciktim. Ama buradayım.”

– Hasan Ali!

“Hangi zaman derseniz, ben nasılsa buradayım.”

– Kahraman!

– …….

– Kahraman!

“Hocam onu yok yazın. O, abisinin yerine gitti, dediler.”

Karşılıksız Fotoğraflar

Bak burada: Günlerdir aramasını bekliyorum. Öyle ya da böyle değil. Nasıl, ama nasıl bekliyorum!

Evden çıkmayışımın, daha doğrusu bu odadan ayrılmayışımın kaçıncı günü, bilmiyorum. Bu odada ben ne yapıyorum, sorma, onu da bilmiyorum. Bilsem gelir miydim buraya? Bu odaya, bu kapkara mezara. Ev hiç bu kadar oda, oda hiç bu kadar ev olmamıştı. Üstüme üstüme geliyor bütün duvarlar. Ezilsem, altında kalsam, sevineceğim neredeyse. Bak, bu leke gibi, odaya dağılan benim. Geldim ve kararttım burayı. Çokça canını sıktım odanın. Çok sıkıldım. Bunaldım ve sonunda bir aynaya oturdum.

Sorduğum sorulardan ilki bu oldu: Sanki niye ayrıldık, şimdi bunun sırası mıydı, durup dururken neden bırakıp gitti? Bunun bir sebebi olmalı değil mi, ama o hiçbir şey söylemedi. Çekip gitti. Ellerim ve bu uzun alnımla kalakaldım, baş başa. Ellerimden korktum, onları saklayacak yer aradım, bulamadım. Alnıma döndüm. En az bir akşam kadar orada kaldım. Sandım ki soluklanacağım. Yutkundum. Boğazıma tuttum ellerimi, uygun geldi parmaklarım, uzunca öyle kaldım. Bak, deliler gibi onun aramasını bekliyorum. Görüyorsun değil mi? Şunu bir yere yaz: İçimdeki bir diğer ben, bekle diyor; telefon açacak, seni üzdüm, incittim, pişmanım, diyecek. Ya da çat kapı: İşte döndüm, seninim, diyecek. Yok yok, bu uzun ayrılışımız bir törenle, mesela bir akşam yemeğinde

konuşulacak. Karşılıklı iltifatlar ve yeminlerle, düne dair pişmanlıklarla sonlanacak bu akşam yemeği.

> Bak şurada: Kaç zamandır karşı apartmandan beni seyreden –durmadan dikizleyen, bir pencereden ötekine koşan, koşup koşup yorulmayan, gözlerini üzerime üzerime diken kadın– intihar edeceğim diye bekliyor. Ev içindeki hallerimden yaptığı çıkarsama bu. Üstelik bunu bana da belli ediyor. Odamın penceresini açıyorum, o da yapıyor bunu. Camdan belime kadar sarkıyorum, o vazgeçiyor. Ben de…
>
> Ayrılmasaydık evin içinde böyle sersem sersem dolaşmaz, saçma sapan davranışlarda bulunmaz, karşı apartmandaki kadın da intihar edeceğim yargısına varmazdı. Aslında böyle bir yargıya varması için hiçbir şey yapmadım. Odada iple dolaşmadım mesela, evin içinde ilaç kutularıyla gezinmedim, karşıdan görünecek bir sehpa da yok ortalıkta. Tüpü açık bırakmış olsam, odanın penceresini açmazdım. Bunları düşünmeyecek kadar salak mı bu kadın! Bir kez bıçakla girdim odaya, meyveleri kesmek için, yiyemediğimi gördü üstelik. Birkaç kez de camdan belime kadar sarktım, sırf o istediği için, ama bu yeterli bir sebep değil kanımca. Sadece bu odada günlerdir gezinmem, yalnız kaldığımı anlayayım diye televizyonu kapalı tutuşum, geceleri odanın ışıklarının açık oluşu –çünkü ışıkları kapatsam saatin tik tak tik takları başlayacak– böyle bir yargıya, intihar edeceğim yargısına vardırdı kadını.

Bak burada hâlâ bekliyorum. Dinliyorsun değil mi?

Bu saatte uyanmış, makyajını yapıyordur, diye düşünüyorum. İşyerine yine gecikecek. Saatini evden çıkış zamanına göre kurardı. Hep yanılırdı. Saatin o iğrenç sesi duyulmadan uyanıp, saatin çalışıyla ayakkabılarını giymiş, evin kapısında olmayı planlardı. Nedense hep gecikirdi.

Bana da gecikmese ya!

Otobüste ona sürtünen adamları yakalarsam, parçalayacağım onları. İşte bir sebep daha, beni araması için özel bir neden. Bekliyorum. İşyerine yetişir yetişmez beni arayacak, bana sığınacak biliyorum. Çünkü ben olsam arardım. Şimdi o da beni düşünüyordur. Nasıl merak ediyordur, hayatımda başka birileri var mıdır diye. Aslına bakarsan beni pek fazla kıskanmazdı. Onu çok fazla sevdiğimden miydi neydi, böyle bir duyguya rastlamadım onda. Bense ayrıldıktan sonra, tutamadım kendimi. Birkaç kez takip ettim onu. Daha önce gittiğimiz yerlerde buldum kendimi:

lokantalar, kafeler ve restoranlar… Sinema salonlarına ve uzun yürüyüşler yaptığımız; adına aşk yolu dediğimiz o uzun yollarda bulup bulup yitirdim kendimi. Belki onlarla karşılaşırım diye. Başka biri düşüncesi içimi kemiriyordu. Baktım yok, başka kimseler yok hayatında. Cesaret edip gidemedim yanına. Sonra pişman oldum, ama ne fayda!

Henüz aramadı. Ararsa, ben de özür dileyeceğim. N'olmuş ki! Ama niçin özür dileyeceğim, ben ne yaptım ki? Olsun. Ben yine de özür dilerim. Hatta affet, bağışla, oldu bi kere, derim. Söylerim bunları, n'olmuş ki! Arayacak. Arayacak biliyorum. Hele bu otobüs olayından sonra mutlaka. Şüphem yok.

Şunu göstermiş miydim: Kadın hâlâ bekliyor.

Kadının, "Hadi atla, ne bekliyorsun?" diyen gözleri var. Deli mi ne, sabırsızlanıyor. Aslında el kol hareketleriyle işaret ettiği falan yok. Sadece durmuş, öylece bakıyor. Uzunca bakışıyoruz. Daha önce ona söz vermişim de, sözümü tutmuyormuşum gibi bakıyor. İhanet ettim, gerekeni yapmadım sanki. Günlerdir onu boşuna bekletiyormuşum, yapacak başka işleri var sanki. Ben olmasam gidip başkalarını izleyecekmiş. Başkaları daha becerikliymiş gibi. Bu bakışma uzun geldi bana. Beni aşağı fırlatacak gözleri var. Gözleri var, sevinecek. Aslında atlasam fena da olmaz. Ben de istemiyor değilim.

Ama ya ararsa!

Yoruldum.

Gözlerini kaçıran ben oluyorum.

Şunu görmüş müydün: Kahvaltıyı işyerindeki arkadaşlarıyla yapardı. Şimdi müsait değil. Dayanamaz o kadar. Birazdan. Kahvaltıdan sonra kesin arayacak dediğim fotoğraf bu.

Bak bunda daha net görünüyor.

Kadının gözleri yeşil. Zehir yeşili. Hâlâ atlamamı bekliyor. Gözlerinin söylediği bu. Her şey bu ve bu kadar. Aşağı atlasam, gövdem parçalansa, alnımdaki ateş soğusa, en büyük parçam kulağım olsa mesela; ben ölmüş olacağım, o kurtulacak. Tanrım bir çift göz ancak bu kadar parlayabilir. Pencereye yanaştığımı görünce, için için seviniyor. Kadının sevinci kursağında kalsın diye odaya dönüyor, odanın içinde aerobik hareketleri yapmaya başlıyorum. Kadının dudaklarından bir çift "nırç" sesi gelip kulaklarımı buluyor. Pencereye yanaşıyorum tekrar. Belime kadar sarkıyorum. İçimde bir boşluk. Derin bir sızı,

dinmez bir yara. Kulağım telefonda. Ses yok. Yine sevindi. Hissediyorum. Kamburlaşmış sırtımı dışarıdan içeriye alıyorum. Yine olmadı, yine beceremedin der gibi bakıyor. Telaşlı ve kızgın. Hayır, gitmesini istemiyorum. Pencereye yanaşıyorum tekrar, o yok!

Şimdi, patronu önüne bir yığın belge bırakmış, tüm bu belgelerin gözden geçirilip gerekli yerlere gönderilmesi gerekiyordur. Sabahları yaptıkları ilk iş bu. Sıkılıyordur. Beni aramak için fırsat kolluyor. Bekleyeceğim onu, diye düşünüyorum burada.

Bak, bunu mutlaka görmelisin.

Kadın pek yaşlı sayılmaz. Güzel. Genç. Benim yaşlarımda. Zaten ne zaman kiminle konuşsam, biraz iç döksem, o kimseler "Daha çok gençsin!" diyorlar. Zamanla anlarsın, diyorlar. Çekip gitmek çözüm değilmiş. Daha önce göçmüş, uzak ya da yakın akrabalarından söz ediyorlar. Onlar da senin yaşlarındaydı, diyorlar. Ne oldu, ne değişti diye soruyorlar. Olan onlara oldu, diyorlar. Nedense, cümlelerin sonunu koyu bir "Yazık" ünlemiyle bitiriyorlar. İnanmış görünüyorum onlara. Seviniyorlar. Sevinsinler. Yaşamam bir kandil oluyor onlara. Ama bu kadın onlar gibi değil. Ölmeme en çok o sevinecek. Kendisi beceremiyor da onun adına benden bekliyor bu davranışı. Tuhaftır, ben de öyle hissetmeye başladım. Daha doğrusu, günlerdir beni sabırsızca izleyişi, sevgilimin bunca zamandır beni aramayışı, öyle düşünmeme, aşağı atlamam gerektiği düşüncesine neden oldu. Yapmazsam, kötü hissedeceğim kendimi. Onun bana bir kötülük edeceği yok, öyle birine benzemiyor. Biraz çaresiz görünüyor, o kadar. Sanki benim bütün kapılarım açıkmış gibi! Görmüyor mu beni! Görüyor. Pencereden atlasam; mutlu olacak, kurtulacak. Bu duyguyu yaşatmalıyım ona. Onu kurtarmalıyım bu pencereden.

İşte bu: Odama dönüyorum, yine duvarlara.

Nicedir, duvara asılı bir resim duruyor odamda. Kimin yaptığını bilmiyorum. Sevdim. Duvarıma astım. Gözümün önünde olsun istedim. Resim şöyle: Bir ağaç, yalnız. İnsanın ağaca sarılası geliyor. Ağacın gittikçe uzayan ve yere doğru kıvrılan dalları var. Bu kıvrılan dallardan çıkan daha ince, daha kısa dallar var sonra. Bu daha ince dalların her birine kendini asmış serçeler var. Uzaktan bakınca resme, bu serçelerin her biri dalların yaprakları gibi görünüyor. Resme yaklaştıkça, bu yapraklar intihar etmiş serçelere dönüşüyor tekrar. İntihar edememiş bir ressamın kaleminden çıkmış gibi bu resim.

Bu kadın resim yapıyor mu acaba? Yapmıyordur. Yapsaydı, beni izlemez, bana sığınmazdı. Kaç kez rüyamda gördümdü bu resmi, kimseye anlatamadım. Anlatsam, “Daha çok gençsin!” derler…

İşte burada; yine ve tekrar: Beni terk eden sevgilim aradığında konuşacaklarımızı düşünüyorum.

Tam ben seni arayacaktım, diyeceğim. Hayır, sesim titrek değil. Ne güzel tesadüf değil mi? Hep böyle olur… diyeceğim. Öğle yemeğine davet edecek beni. Daha önce birkaç kez söz vermişti, bir gün öğle yemeğine birlikte çıkalım, demişti. O bir gün neden bugün olmasın! Evet, bugün olabilir, ben de uygunum. Fırsatını bulsa arayacak. İşi başından aşkın.

Bak şunda: Bütün çaresizlikler bende deneniyor.

Kül tablasını boşaltmam gerekiyor. Bu kadın öldürtmezse beni, sigaradan öleceğim. Balkona çıksam, biraz hava alsam. Sevgilim arar da ben telefona yetişemem diye vazgeçiyorum. Kül tablasını pencereden boşaltayım diyorum. Pencereye yöneldiğim anda, karşı apartmandaki kadın perdesini aralıyor. Demek, perdenin arkasından beni seyrediyordu. Güvenmiyorum ona. Üstelik söz möz de vermedim ben. Tanışmıyoruz bile.

Hayaller kurduğum fotoğraf bu.

Evlenseydik, düğünümüzde gelen altınları bozdurup bir araba alacaktık. İşyerine arabayla gider gelirdi. Kırmızı olsun demişti bi ara. Kabul, hiçbir itirazım yok. Ben de gri olsun demiştim, ama şimdi ne önemi var Allah aşkına! Hem böylece otobüslerdeki sapıklarla da uğraşmazdık o zaman.

Şuna mutlaka bak ve unutma!

Yine göründü karşı apartmandaki. Bu kez sadece gözlerini değil; ellerini, kollarını harekete geçirmiş. Sağ elini kaldırmış, bekle diyor galiba. Bekliyorum. Sevgilimin beni aramasını bekler gibi bekliyorum. Beyaz bir kartona, siyah kalemle telefon numarasını yazmış ve büyük harflerle –BENİ ARA– diye not düşmüş. Sevgilime koşar gibi telefona koşup, sevgilimi, beni terk eden sevgilimi arıyorum.

Bu kaçıncı bakışım bu fotoğraflara!

Kime gösteriyorum ben bu fotoğrafları?

Yarışma

Yusuf Atılgan’a ve Reha Mağden’e; aynı kara nedenle!

Benim cümle tarihimi özetleyen cümlem bu işte: Buradayım, bu cam kenarında, şu tel tel kafeste… Hiç aklıma gelmezdi, ama sonunda başıma geldi, beni de getirip buraya koydular. Bu demir, demirden parmaklığa. Bunca bekleyiş, o kadar merak, önünde sonunda gelip varacağım yer, hep burası, burası içinmiş.

Neredeyim?

Bizi getirip, sanki neden getirip, beni burada toplamışlar?

Şu palabıyıklı adam kim mesela?

Benden başka iki kanarya daha var burada. Gözümü açar açmaz “Hoş geldin” dedi içlerinden biri, öbürü de dedi, ama onun sesi biraz daha cılız çıktı galiba. Onlar benim bu yeni yuvaya gelişimden hoşnut mu hoşnut. Oysa o ara benim canım tel tel yanıyor, dünya gözümde perde perde kararıyordu. Öyle ki; şu kafesin duvarına gömülü aynada, paramparça yüzümü görsem “Bu ben değilim” derdim herhalde.

Buraya tıkmadan önce, şu palabıyıklı olanı, beni avuçlarında öyle bir sıkmıştı ki gırtlağımda kalbimin küt küt atışını hissediyordum. Bu yüzden sesim çıkmaz diye korkmuş, “Hoş geldin”e sadece başımı sallamakla karşılık verebilmiştim. Vermez olaydım! Bu hareketimin aramızda bir küskünlük yaratacağını düşünmemiştim hiç. Hele önümüze konan yemlere en önce benim saldırışım öbürlerini çileden çıkarmıştı. Bilseydim yapmazdım. Vallahi yapmazdım! Bunca olanlardan, benim yüzüm kızgın bir saca dönüşürken, onlar daha bir sokuldular birbirlerine. Olsun…

Neredeyim?

Kimler var?

Ben buradayım. Heyy, burada mıyım?

Bazen karıştırıyorum.

Derdim gücüm bu benim, biraz da benimle konuşsunlar diye, sonraki gün önümüze konan yemlerden yemedim, suyu hiç içmedim. Ama gel ve

gör ki, bunca telafi çalışmalarım beni burayı seyredalmaktan kurtaramadı.

Kafeslerle dolu bir dükkân burası. Bizden başka kuşlar da var burada. Başka başka hayvanlar da… Adına bülbül, papağan, balık, bıldırcın, muhabbetkuşu dedikleri. Konuşmaları tuhaf bir uğultu halinde gelip kulaklarımı buluyor, yalıyor. Sonra da tırmalamaya başlıyor. Hatta tırmalamakla kalmıyor, zihnimde geceler boyu cikcikciim cikcikciim cik cik ciim diye gezip dolaşıyor. İçerde ağır bir gübre ve tohum kokusu. Zihnim bulanıyor. Apansız gözlerim kararıyor. Bu da yetmezmiş gibi, açlıktan başım dönüyor.

Heyy, sana diyorum sana. Burada mıyım?

Bunu gerçekten bilmiyorum.

Duvarlarda aynalar ve kuş resimleri var. Bıraksan bu kuşlar da alıp başını, kanatlanıp göğe doğru, bulutlara kanat çırpa çırpa, uçup uçup yükselecek. Yükseldiği yerden dönüp geriye “Hiç özlemedim” diyecek. “Hiççç…” Duvarlara şöyle bir konmuşlar sanki, dinlenmek için bir tas su içimliği, geçiyordum uğradım, birazdan kalkacağım gibi. Gibi mi, gibisi fazla. Kalkıp giderken dururlar mı hiç, beni de yanlarına, kafilelerine katacaklar. Ah bir katsalar!

Aynanın hemen üstünde de süslü bir yazı: “Bir kafes bir kuş aramaya çıktı” Okur okumaz işte bu benim hikâyem dedim. Beni bana anlatacak, bizi bize ötecek hikâye, hikâyemiz. En süslü hikâyemiz.

Saydım saydım, tam üç gün oldu. Akşamları saysam da saymasam da tam üç gün oldu. Ben hâlâ buradayım ve yazık, bana da yazık, yanı başımdakiler benimle konuşmuyor. Susmaya yemin mi ettiler, ne!

Ben böyle nasıl dayanayım. Heyy, nasıl nasıl nasıl!

İçimde bir ötme isteği, uzun, gelip gırtlağıma dayanıyor. Böyle olunca geceleri neden iki kere uzun?

Neyse, ne yaptımsa kâr etmedi. Benim tüm bu yaptıklarım hiç mi hiçine. Bu kin ve nefret uzamasın diye; yemlerden az yedim, suyu biraz biraz içtim, tüneğe hiç konmadım –rahatsız olmasınlar diye– hep tellere, pardon, demir parmaklıklara yapışıp kaldım. Kaldığımla kalmadım, en olmadık yerinden kanadım kırılmış, dedim. Tabii ki duymadılar. Hep

susarak geçtiler beni. Çok incindim. Ben de kalktım erkekliğime güvendim, dişi kanaryaya kur yaptım. Ah!

Hele bu son yaptığım, hele bu son yaptığım var ya, aramızdaki ipleri gerdikçe gerdi. Bindiğim dalı kırdım. Nerden bileydim öbür kanaryanın dişi kanaryaya gönül indirdiğini! Hepten ve toptan küstüler bana. Öyle küstüler ki, beni bu kafesin içinde başka, bambaşka bir kafese koydular sanki. Bilseydim yapmazdım. Vallahi billahi yapmazdım!

Kendime döndüm, sandım ki kendime geleceğim. İçimde uzun, upuzun bir yol. Git git, bitmez. Sus sus, geçmez. İnlesen kimse duymaz. Bu kafeste böyle kalınmaz! Baktım böyle geçmeyecek. Durup durup dışarıyı gözledim. Camda kocaman renkli bir yazı: "IŞIK KUŞ CENNETİ" Gözlerimi dışarıdan içeriye aldım. Gelip geçenler oluyor… Girip çıkanlar… Bize şöyle bir bakıp kaçanlar… Şu ağaçtaki serçe daldan dala konuyor. Cam kenarına birikip birikip, bize bakıp bakıp gülen çocuklar. Gözlerinde bir sapan acımasızlığı. Olur olmaz, ama elimde değil, ben dışarıyı merak ediyorum. Hatta merak etmekle kalmıyor, orada geçecek günlerimi düşlüyorum. Burayı unutmak istiyor, unutmanın her türlüsünü deniyorum. Kafesimize gömülü aynada kendimi fark eder etmez, kulaklarımda yine cikcikciim cikcikciimmmm uğultuları, hep uğultuları… Genzimi yakan tohum, gübre ve bok kokuları…

Nerdeyse unutacaktım. Asıl olanlar ise o gün oldu. Bir adam elinden sıkıca tuttuğu oğluyla bizim dükkâna girdi. Bizim büyük kafese. Bize arada bir yem veren, bazen de kafesteki kumu değiştiren palabıyıklı, ellerini bir ters bir düz, pantolonuna silerken "Hoş geldin abi" dedi. Abi, başını sallayıp "Kolay gelsin" demekle yetindi. Çocuk içinden "Hoş bulduk, hoş bulduk" dedi.

– Buyur abi, ne lazım?

– Bakıyoruz. Bizim oğlanın doğum günü de bugün (Bu arada bize dönerek) kuş bakıcaz.

– Olur abi. Nasıl bi şey istiyosun?

Adam "Kuş bakıcaz" dedikten geri, biz bütün kuşlar daha bir ötmeye başladık. "Beni al, beni al" dercesine, nefes nefese öttük. Biz böyle

öttükçe dükkânda bir uğultudur koptu. Sanırsın bir ormana düşmüşsün. Çocuk, kulaklarında bin bir ses, gözlerindeki şaşkınlıkla duvardaki yazıyı sökmeye çalıştı. Neyse ki başardı. Dudakları kıpırdadı. Okudu. Kendisinin bile zor duyacağı bir sesle, dudaklarını bir kez, bir kez daha kıpırdattı. Sonra da tersten okumaya çalışarak "riB sefak rib şuk ayamara ıtkıç" Yüzünü buruşturdu. Kaşlarını çattı. Kafasını iki sağa bir sola çevirdi durdu. Sonra da babasının elini bırakıp, dükkânda, pardon, galiba ben bunu hep yapıyorum, büyük kafeste dolaştıkça dolaştı. Çocuk hangi kafesin yanına vardıysa, oradaki kuşlar daha bir ötmeye başladı. Kanat çırptı. Yemlerden yedi. Suyu lıkır lıkır içti. Kafesin içinde döndü durdu. Herkes yeteneklerini konuştururken çocuğun gözleri akvaryuma takıldı birden. Akvaryumun camına toslayan balıklara baka ilerleye, muhabbetkuşlarının rengine daldı, bülbülün ötüşüne kandı, en çok papağanın gagasına bıraktı gözlerini. Gözleri bir süre orada kaldı. Kapandı gözkapakları. Uğultularla, bir düşten uyanır gibi uyandı. Sesler, uğultular, uğultular, sesler… Kaptırıp gitti.

Bu arada çaylar istenmiş, bardakta şakır şakır öten kaşığın sesi de bizim sesimize karışmıştı. Çocuğa ne içileceği sorulmamıştı bile. Çocuk herkesten ve her şeyden uzaklaşarak, sanki koparak:

– Baba, dondurma, dedi.

Baba bu sesi ve isteği duymadı bile. Çocuk yineledi. Baba bir an için dönerek:

– Tamam yavrum, dedi.

Sonra da kaldığı yerden cümlesine.

– Biz de çocukta hayvan sevgisi oluşsun diye, hanımla kuş alalım dedik.

– Hayvan sevgisi mühimdir abi, dedi palabıyıklı. Hayvanı sevmeyen insanı nasıl sevsin, diye ekledi.

Çocuk dondurmanın alınmamasından kaynaklanan öfkeyle, babasının gömleğini çekiştirip:

– Baba! Dondurma, dedi.

– Tamam yavrucum, çıkarken.

Çocuk aldığı cevaptan hoşnut, bir şeyi ilk defa görür gibi kafesten kafese dolaştıkça, çocuğun gözleri beni bir türlü görmüyordu.

– Selim Abi tazeleyeyim mi, diye sordu çayları getiren çırak.

– İki elinle bi sikini düzeltemedin, rezil ettin bizi misafirimize, bu sefer şekeri ıslatmadan getir, diye tembihledi palabıyıklı.

– Başım üstüne, diyen kahvecinin çırağı, kapıdan çıkmak üzereyken durdu, bana baktı. Çırağın bana bakmasıyla, çocuk da döndü bana baktı. İçimde bir sevinç, bir sevinç. Kalbim küt küt. Sorma gitsin.

– Baba bak, beyaz kuş, dedi çocuk beni işaret ederek.

Güzeller güzeli sesimle cikcik cikcik diye ötmeye başladım. Benim ötmeye başlamamla, yanımdakiler, sevgili komşularım, birbirlerini ilk defa sever gibi, yan yana, yana yana, cikciikcikciikcikciik diye ötmeye başladı.

– Baba, beyazı değil, şu ikisini al, dedi çocuk.

Çocuk öyle der demez, benim dilime kilit vuruldu sanki. Büzüldüm kaldım. Pençelerimi kafesin demirine geçirip, çocuğun gözlerine gözlerine baktım. Ağladım. Kuş ağlar mı kendine? Ben ağladım. Bu çocuğun beni isteyeceği yok. Başımdan geçenlerle aklımdan geçenler birbirine karıştı. Şu demir parmaklıkların arasına kafamı soksam dedim, gücüm yetmedi, gözlerimden bir damla…

– Beyaz olsun, dedi baba.

– Ama beyaz ötmüyor baba, bak, dedi çocuk.

– Olsun oğlum, bu daha küçük, hem eğitilebilir, dedi baba.

– Abi beyazı alırsanız, yarışmayı kazanma ihtimaliniz de var, dedi palabıyıklı.

Palabıyıklı öyle dedi, ama ben pek bir şey anlamadım. Ben içimde bir sevinç, dudaklarımda ötüşlerden bir ıslık, eve varınca anlaşıldı neyin ne olduğu. Baba, anneye söylerken duydum: “Bülbül ötüşlü kanarya yarışması varmış.” Beni ona hazırlayacaklarmış. Ben de “mış gibi” yapacakmışım, mış.

Bülbülün sesini eski bir teybe kaydetmişler. Başucumda öttükçe ötüyor bülbül. Şakır şakır. Bülbül gibi bülbül. Evde anne, baba ve çocuk.

Toplasan altı göz. Göz. Sürekli üzerimde. Öt diyorlar bana. Hadi öt. Bülbül gibi öt. Ben öttükçe kanarya sesi çıkıyor. Olmadı, diyorlar. Hadi bi daha. Teybin düğmesine basılıyor bir daha. Bir daha. Olmuyor. Bir daha. Olmadı, yeni baştan. Baştan çıkarırcasına. Ben ötemiyorum. Sesim kısılıyor. Gırtlağım kuruyor. Çocuk en olmadık yerden "Baba ben demedim mi sana, bu ötemiyor diye." Anne dönüyor çocuğa, sabret yavrum, sabır ateşten gömlektir, diyor. Baba kalakalıyor ortada. Ben çaresiz, taklit etmeye çalışıyorum sesi. Olmuyor. Olmadı. Hadi bi daha.

Sonraki gün uyanınca anlıyorum. Yanı başımda bir başka kanarya. Olmuyor. Olmadı. Hadi bi daha…

Kış Bilgisi

Kar ya da tuz

Takvimlere bakarak kışın geldiği mi anlaşılır?

İşte düpedüz kış. Kendime, kalbime dönmem için kış. Kim söylemiş dışarıda kar olmadığını? Dur hele, hemen sevinme öyle. Kar yağarken neden sevinilir, düşün bir. Eskilerin kar kuyuları varmış, kiraz mevsiminde hatırlamak için kışı. El mi kaldırdım? Duymadım. Daha yüksek sesle konuşsam…

Akşamsa akşam. Yalnızlıksa yalnızlık. Karsa kış. Durup yedi gün, kırk gece seyredilmez öyle. Öyleyse alnımı ellerime yaklaştırayım. Kaç zamandır ağrıyan alnıma kar suyu dökeyim. Tuza sızı olurmuş kar. Hem zaten, avlumuzdaki kuyuya eğilmiş; kendi yüzümü görmüş, kırılan yine ben olmuştum o kuyunun karşısında. Böylece kendimden bile saklayacağım, benden bana kalan bir sırrım vardı artık: Bütün yolculuklar çocukluğa varmak içindir.

Aya bakarak yürüdüm çok zaman. Yanımda nereye gittiğini bilmenin azabı. Tehlikeli bir şeydir çünkü, çocukluktan uzak durmak gerek.

Mademki insan bir gecikmedir şu dünyada, kavuşmak fiilinin üstünde ancak ve ancak güzel atlar koşabilir. Madem, gitmekten başka gidecek yerim yok, düğmelerimi ilikleyip öylece çıkmalıyım karşıma. Paltomu da almalı, üşüyebilirim. Malum, mevsim kış. Zaten, aldığım bir gömlek ceza, uykularıma her gece giren annem, bana bir ömür kış biçmemiş miydi? Artık, kendimle karşılaşmanın vaktidir: Kuyulara tutulan aynalar gibi, karşı karşıya bırakılan iki ayna.

Hem, zaten yaz kırkını doldurdu. Hem sağım solum kış. “Ben”den ben’e varmak için, eski defterlerimi –açık bıraktığım sayfaları– okumak için, geldiğim köprüleri onarmak için, önüm arkam hep kış!

Dünyanın en uzun gecesini takvimlere bakıp anlıyorlar. Sanki onlar ne anlıyorlar?

Uzundur, uzak kaldığım rüyalarıma artık varmalıyım. Yani ki; dudaklarıma uçuk olsun diye uyandığım rüyalara. Demek ben, kendime ancak mendil verebilirim. Mademki kalbime yolcuyum, biraz da tuz almalıyım galiba. Bunlar da ağırlık olsun diye kış taşları. Unutmamalı.

Ben böyle sanki nereye gidiyorum? Ayaklarım geri geri gidiyor. İşte, bir yokuş! Durup dinliyorum. Bir tas su içiyorum o kuyu başında. Bir kova suyu da önüme döküyorum. Yol mu benem, yolcu mu benem, biri gelsin ve kurtarsın beni bu yezidi çemberinden.

Bu yol uzun mu ne, uzağa daha çok var.

Beni köprülerden, ırmaklardan, dehlizlerden geçiren atımı, adak ağacının gövdesine bağladım. Ağacın toprağına da ben çöktüm. Önümde, üzerime üzerime tıssslayan bir ses…

Bi dakka, siz de kimsiniz, ama adınızı bilmiyorum.

Gözüm bir yerlerden ısırıyor.

Ah evet, yıllar önce öldürdüğüm anne yılan. Bu, en büyük oğlu olmalı. Demek gelip beni burada yakalayacaktı. Düğmelerimi iliklemeyi unutmuşum. Tıssslama uzadıkça uzuyor. Gözlerim büyüdükçe büyüyor. N’olur bu bir kış düşü olsun. Demek burada, bu uzayan yolda, kendimi en

güçsüz hissettiğim anda yakalayacaktı. Evet evet, yılan ve kış! Bu nasıl böyle kin? Canınızın nasıl yandığının farkındayım.

Tamam, acınızı da anlıyorum. Ama bu böyle nasıl kin?

Çıkarıp gömleğimi veriyorum.

Unutmuştum.

Pişmanım.

Öyle sanmıştım.

Doğrudur, ihaneti de ben öğretmiştim sizlere.

Lütfen kuyuları hatırlatmayın. Kuyulara bakmaktan geldim ben buralara.

Benim de annem kış başıydı gittiğinde. Gül biriktirdiğim kimsemdi.

Bende de hâlâ kahır. Anlarsınız.

Bir zamanlar doğru sandığım, şimdiki pişmanlıklarıma dönmek için yoldayım. Sizden de biraz tuz var yanımda.

Oldu bi kere.

Sadece siz değilsiniz.

İnanın.

Alnımda birikmiş defterleri görmüyor musunuz?

Zaten kaç zamandır hep böyle kış: Bağışlayın!

Kışın hatırına, yüzü suyu hürmetine verin gitsin.

Günlerdir tövbe defteri tutuyorum yolda.

Ama n’olur!

Yo, hayır!

Lütfen uzak dur.

N’olur! Kalbime daha çok var.

Sanki n’olur ben de herkes olsam. Başımda uçuşan çaputlar, bu sürekli öten kar kuşları, alnıma çalışan rüzgâr, sayfa sayfa açılıyorum, neyi söyler? Sol omzumdaki melek iyi çalışıyor. Rüzgârı dinliyor sonra taşlıyorum. Şimdi öpüp başıma koyamadığım eli özlüyorum.

Az önce önümden geçen ben’mişim gibi bir şey. Seslendi: Artık git, o uzak kahrına var, dedi. Tuhaf şey doğrusu, insanı kendi adından birinin

çağırması. Ellerim alnımda gittim çok zaman. Tanrım Tanrım, bu kaçıncı imtihan?

Cebimde kış taşları biriktiriyorum daha da uzağa gitmek için.

Nasıl hatırlamam? Üvey annesine kenger taşıyordu bir çocuk. Heybesi yırtık. Kengerlerin döküldüğünün farkında değil. Toplayıp toplayıp heybesi boş göndermiştim, o an hamur yoğuran üvey annesine. Rivayet edilir ve denir: Hamurlu eller şimdi ayda birer leke. O gün bu gündür ay, anne olmuş o yetim çocuğa. Ah, benim yüzümden, benim yüzümden.

Herkes dönermiş bir gün kendi uzağına.

Top patlatan biriydim her oyunda. Acemi ve gol yiyen. Mahallede maç yapılırken beni artık, kaleye bile almadıkları bir zamandı. Yeni taşınmıştı –adı Edip'ti– sırf topu olduğu için onu kaleye almışlardı. Böylelikle de takıma. Ertesi gün sahaya cam gömmüştüm: Tuzak ve fak. Beni sahanın kenarına bırakmışlardı. Ben de kalkıp maçı anlatmaya koyulmuştum. Herhangi bir adım yoktu. Lakabım çok: Topal, topaallll, mesela. Ahh, daha o zamanlar anlamalıydım ancak ve yalnızın kesinliğini, gitmekten başka gidecek yerimin olmadığını, ikinci hâlin imkânsızlığını.

Herkes dönermiş bir gün kendi suçuna…

Gideceğim en uzak takvimdi annem. Döndüğüm en uzak kış. Annem çok uzundu, uzun bir cümle kadar uzundu, git git bitmiyordu. Veda ve vefaydı bana. Bense ona kusur. Annem gölgesiz'di gibi bir şey ya da öyle sandımdı. Sanki çok küçükken kaybolmuş, gidip bir romana kahraman olmuş ya da gazetelere üçüncü sayfa haberi. Sonra sonra bulundu, gelip bana anne oldu. Sahi, sonra kar neden yağmıştı kaaar? Annemdi beni bu uzağa getiren. Hiç aklıma gelmezdi. Beni ta buralara kadar getirdi; alnımda bir defter birikti. Vah ettim, iki kış arasında buldum kendimi.

N'eyledim, ben bu uzağa uzak olayım için mi geldim?

Tuz ya da kar

Madem gelmiş bulundum, öyleyse döneyim.

Annem annemdi. Alnında ve ellerinde aşiret dövmesinin izi. Annem bana Allah'ı anlatırdı: La ilahe illallah. Türkçe bilmezdi. Utancımdı. Annem gelmesindi veli toplantısına. Öğretmenim onu görmesindi. Kara

kavruktu. Altın dişleri vardı. Annem sanki siyahtı. Sınıfımızdaki öğretmen çocuğunun annesine hiç benzemezdi. Sanki ona niçin niçin benzemezdi? Tanrı yorgunken mi yaratmıştı onu, ne! Sanki annem niçin ölmezdi?

Niye geldim ki ben buraya?

Portakal kabuklarının küçük küçük doğrandığı, incelen boynuma boncuk boncuk, şifa olsun diye takıldığı zamanlardı. Hastaydım. Gövdem parça parçaydı. Annemin adını sayıklayacak yaşa mı gelmiştim, ne! Sonra annem beni alıp okutmaya götürmüştü de. Şeyh, bir mektup nasıl okunursa öyle okumuştu başıma. Et yemem gerekliymiş: ‘‘La havle vela kuvvete illa billah!’’ Oysa benim seneye de giyerim diye alınan pantolonum vardı. Ah, annem annem, tuzak ve fak kurmuştu kar kuşlarına. Daha etliydiler serçelerden. Alnıma isli lekeler çekildi. Solgun vücuduma da gümüş paralar kesildi. Şeyh sonra sonra, üzgün üzgün sözler söylediydi de annem koşup çaput astıydı dallara.

Şimdi kuyulara ayna tutan ben, dilimde biten bu kışla nereye kadar…

Daha ne olsundu! Onun geriye kalan tek erkeğiydim. Ayrılmama sebebiydim. Sarındığım yorganlar buzdu. Ağzımda kızarmış kar kuşu eti. Annemin anlattığı masallar da ısıtmazdı beni. Annem ayı göstererek üzerindeki lekeleri işaret etmişti: Henüz söz vardı, hepsi bir imaydı.

Şimdi kar her yağdığında yüzü kızaran ben, artık mecburum:

Dışarıda kar vardı. Sınıfta yaz!

Anneler büyük harflerle yazılır demişti öğretmen. Annenizin adını, defterinizin en baş sayfasının en baş satırına yazınız demişti sonra.

Öğretilen en büyük harflerle yazmıştım: GÜVERCİN.

Nasıl oldu da oldu. En arka sıradan değil de en ön sıradan: Bir parmak, havada!

– Örtmenim, örtmenim onun annesinin adı güvercin değil, KEVOK’tur.*

* Kürtçede “güvercin.”

Çift Kâğıt

Kırk yıllık içici gibi asıldın cıgaraya.

Onu dinliyor, bu kez sana ne anlatacak diye merakla bekliyor, kafandakiler dağılsın istiyordun. Olmadı. Yine ve yeni sorulara boğuldun. Sonunda buradasın, tam karşımda. Bunu bana bile sorma, sen miydin o, yoksa bir başkası da mı vardı, anlatamam. Israr etme. Tamam. Tamam. Anlatacağım hepsini, her şeyi… Sokakta kendinle nasıl karşılaştığını, birer birer anlatacağım sana. Sabret ve dinle.

– Muallak Sokak'ta Buran var, bizim Çiftkafa. Görsen tanırsın, mal onun malı. Allah şahit, bunca zamandır yazılıyorum ona, görmedim daha bi yamuğunu. Eee, bunca yılın biletçisi ne de olsa, dedi.

Abi bi çiftli daha yapalım mı, ne dersin, dedin. Kafana göre dedi, yapmışken yapalım bi zurna. İki Samsun daha patlattın. Sen patlatır patlatmaz, o iki kâğıt daha çıkardı cüzdanından. Çarşaf diyordu buna o. Diliyle ıslattı. Bıyığı sararmıştı, dudakları şişkin. Bir öpüşten yeni uyanmış gibiydi dudakları. Dişleriyle ezdi kâğıtların kenarını. Bekliyor, seyrediyordun sadece. Kenarları ezilmiş kâğıtlar iyice yapışsın diye birbirine, üst üste, sağ dizine koydu sonra. Dirseğini de üstüne. Götürüp getirdi. Getirip götürdü sağ dirseğini. Sıcak bir öpüşmeden sevişmeye uzanan yol gibi. Sonra da parmaklarının arasına alıp usulca sardı. Çocuğunu okşar gibi, sever gibi yeniden, usul usul sardı cıgarayı. Derken sana uzattı. Beklemiyordun.

– Al yak, dedi.

Sen de olur mu abi dedin, Sezar'ın hakkı Sezar'a. Bunca emek verdin, sen yak, dedin haddini bilerek. Racona uymuştu. Senin de eksik kalır yanın yoktu.

Öyle bir duman aldı ki, boğulacak sandın. Sıra yine sendeydi. Soğumasını bekledin. Zaten soğuyasın diye oradan, uzun zamandır gitmiyordun oraya. Söz vermiştin kendi kendine. Daha doğrusu Mehlika'ya. Bir anlık tövbe işte! Tekke aynı tekke, diye geçirdin içinden. Karşılama aynı karşılama. İçeri girer girmez "Ooo seni gören hacı oluyor" diye buyruldun masaya. Çerçevede süslü bir yazı asmışlardı duvara, gözün ona takıldı uzun uzun: "Yalandır Dünya Yalancıdır İnsan" Bu yoktu eskiden. Eskisini kaldırmışlardı: "Ne olursan ol gel, ama geldiğin gibi gitme!"

Konuşacak bir şeyler bulamayınca, çevrene bakındın: masa, koltuklar, camı parçalanmış televizyon, duvar boyunca sıralanmış kitaplar, kadife koltukların yumuşaklığı, duvarın eflatun rengi, onun elindeki kehribar tespih… Hepsi ve her şey aynıydı. Her şey yerli yerinde. Koltukların yeri bile değiştirilmemiş. Hâlâ Seyfettin Sucu çalıyordu teypte: "Dam üstüne çul serer leyli de yâr loylu da yâr, bilmem yâr kimi sever…" haliyle aklına düştü. Tekrarbetekrar. Buğulu gözlerle dalınca uzaklara o, kasedi değiştirdi birden. Doğruydu tahminin. Daha güzel olunca kafalar, Kazancı Bedih söylemeye başladı bu kez: "Beni candan usandırdı cefadan yâr usanmaz mı…" İçtikçe batıyor, battıkça buğulanıyordunuz.

Yalnız o ara, Hikmet Abi'nin ölümüne çok üzüldün. Karşındaki de kahrolmakla kalmadı, hayata küstü sanki. Boncuk boncuk gözyaşlarını içine akıttı. Ardından damardan ve insanı duman eden bir şarkıya eşlik etti: "Beni kör kuyularda merdivensiz bıraktın…" duman ve damar bir hayli etkilemişti ki onu, derinden bir of çekti, ulan felek bu ne ayak, dedi. Demişken diyelim dediniz. Andıkça analım. Hikmet Abi ki kuş beslerdi bu dünyada, dedin. Dövüş horozu yetiştirirdi. Neydi o, bi duman almayagörsün ya da içli bir şarkı kulağına dolmasın, gözleri baygın baygın bakar, altın dişleri birdenbire parlar, olur olmaz söylerdi: "Küçücük tren kocaman ray/ Vay anam vay!" O uğultulu ses kulaklarındaydı hâlâ. Rivayet miydi, hakikat miydi bilmiyordun, ama onun dillerden dillere dolaşan hikâyesi, duyduğun en esaslı aşk hikâyesiydi. Sevdiği kadın evlenince başkasıyla, gerdek gecesi öldürmüş ağyarını. O gün bugün hep

burada, asılmış her gece. Kuru üzüm, bal ve bademle beslemiş kuş ve horozlarını bu arada. Kendi gerdek gecesi öldürüleceğinden mi korkmuş ne, evlenmemiş bir daha. Allah ruhunu şad etsin, dedin. Toprağı bol olsun, dedi. O toprağa iki damla gözyaşı akıttı sonra.

Ortalık iyice duman altıydı. Olur olmaz neşeye boğuluyor, gerekli gereksiz kahkahalar savuruyordunuz ortalığa. Sıra sendeydi. Bu ortamın tek şaşmazı, sıranın kimde olduğuydu. Derinden bir duman aldın. Aklında Mehlika. Duvarlarda, yanı başında, pencereden uğrun uğrun içeri giren ay ışığında, her yerde, her tarafta Mehlika. Ah!

Şimdi değil, çıkınca arayacağım onu, dedin. Sana bi çift lafım var, seviyorum seni, başka seçeneğim yok, diyecektin.

– Ne o, daldın gene, dedi.

– Yok bir şeyim, dedin.

– Sevda mı yoksa…

Başını usulca önüne eğdin.

“Belli belli, hem de karasından” dedi. Elini omzuna koydu, bir dostluk belirtisi, hafifçe gülümsedi. İnsan hangi durumda olursa olsun, bir çift göz kendisine baksın istiyor diye düşündün. Zihnin Mehlika’ya ait anılarla dolup taşarken, bu anılar kalbinde ince bir sızı olup donuyordu. Üşüyordun. Durmadan üşüyordun. Utanmasan ellerini hohlayıp, hüngür hüngür ağlayacaktın. Olmadı. Onu da başaramadın. Yapsaydın rahatlayacak, bugün bu durumda olmayacak, her şeyi hatırlıyor olacaktın. Sen amansız ağrılarının dinmesini beklerken, “Şu mahkemelik olan yetmişliklerin hikâyesini biliyor musun” diye sordu sana. Başını yok anlamında sağa sola çevirdin. Onun gözlerine baktın –iyice kaymış– hadi anlat, ne duruyorsun, der gibi. Başladı anlatmaya, senin yüreğine dokuna dokuna.

Dedi: “Yetmiş yaşlarında bir kadın kocasını vermiş mahkemeye. Boşanmak için. Duyan duymayan herkes merak içinde. Bu yaştaki bir kadın niçin boşanmak ister ki kocasından? Ölümün eşiğindeymişler zaten. Herkes herkese kulak olmuş. Olay bi anda ülkenin gündemine oturmuş. Bütün gözler bu olayda. Mahkeme salonu hıncahınç doluymuş da çıt

çıkmıyormuş oradan. Yalnız gazetecilerin flaşları patlıyormuş, çat çat çat diye. Neyse, iğne atsan yere düşmez yerde, kadın kalkmış ayağa ve başlamış anlatmaya. Hâkim Bey Evladım demiş, ben bu adamla daha on sekizimde evlendim. O zamanlar deli divaneyiz birbirimize. Eksik olmasın bunca yıldır bi hatasını da görmedim. Yalnız biz evlendikten birkaç yıl sonra anladık ki, bizim çocuğumuz olmuyor, olmayacakmış. Kusur kimde diye sormadık, incitmek istemedik birbirimizi. Nefes alıp dinlenmiş de bir süre, yutkuna yutkuna devam etmiş sonra. Neyse demiş, başınızı fazla ağrıtmayayım, sonra nasıl olduysa eşim eve bir gün bir çiçekle geldi. Gayet güzel bir çiçekle. Nasıl sevindim anlatamam. Madem bizim çocuğumuz olmuyor, bu çiçek bizim çocuğumuz olsun, dedi. Bu çiçeğe çocuğumuzmuş gibi bakalım. Ama şunu da eklemeyi unutmadı. Bu çiçeğe her gece en az bir kez su verilmesi gerekiyor. Kabul mü? Kabul. Ben boynumda her gece bir sızı, geceleri erken uyur, yorgun düşerdim. Eşim de bunca yıldır her gece on ikiden sonra uyandırdı beni ve çiçeğe su vermeye gönderdi. Derken çiçeğimiz büyüdü büyüdü, bahçede kocaman bir yer kapladı. Ama ben, her nedense geçen gün fark ettim ki, hep ben su verdim bu çiçeğe. Yaz demedim, kış demedim, boran fırtına demedim, su vermeye indim bahçeye. Bir gün olsun gidip su vermedi çiçeğe. Oysa bu çiçek ikimizin çiçeği, bu çocuk ikimizin çocuğuydu. Ben çiçeğimi de çocuğumu da alıp boşanmak istiyorum Hâkim Bey Evladım, demiş. Dayanamamış, hıçkıra hıçkıra ağlamış o ara.

Salondakiler adamın bu bencil davranışı karşısında boğmak istemişler onu, ama mahkeme salonu olduğundan kimse kıpırdayamamış bile yerinden. Hâkim bile tarafsız olması gerekirken Beyamca demiş, anlat bakalım hele. Hep bu zavallı kadıncağızı gönderdin, bir gün olsun gidip su veremez miydin çiçeğe?

Beyamca elinde bastonu, kamburlaşmış sırtı, ağarmış saçları, öbür elinde kasketiyle zorla kalkmış ayağa. Hâkim Bey Evladım demiş, hanımımın anlattıklarının hepsi doğrudur. Doğrudur hepsi. Ben demiş, askerliğimi reisicumhurun bahçıvanı olarak yaptım. Hangi çiçek su ister, hangisi güneş, hangisi ne kadar gübre, ben çok iyi bilirim, demiş. Aslında

getirdiğim o çiçeğin ne suya ne de güneşe ihtiyacı vardı. Böyle deyince beyamca, salonda bir gürültüdür kopmuş. Hâkim de sinirlenmiş tabii, susturuvermiş salondakileri. Beyamca hafif öksürdükten sonra, teker teker anlatmaya başlamış tekrar. Birer birer, canım canım anlatmış. Bunca yıldır eşimle birlikteyim, bir gün olsun ayrı kalmadık birbirimizden. Buraya bile birlikte geldik, demiş. Kimisi etkilenmiş bu cümleden, kendini tutamayıp ağlayanlar bile olmuş. Bunca yılın sırrını açıklayacağım için de bir hayli üzgünüm, demiş. Beyamca öksürmüş tekrar. Hâkim Bey Evladım demiş, bu söyleyeceğimi eşim de ilk defa burada öğrenecek, demiş. Biz doktor doktor, kapı kapı dolaşırken, anlaşıldı ki eşimin boynunda bi tutulma var. Bu tutulma da yorgunluk ve sürekli uykuya yol açıyor. Geceleri en az bir kez bu boyun hareket ettirilmezse eşin ölecek, dediler. Ben de düşündüm taşındım ve bu çiçeği almaya karar verdim. Geceleri on ikiye kadar da uyumadım. Çoğu zaman kıyamadım da, boynu ve ölümü geldikçe aklıma uyandırdım onu o tatlı, nazlı uykusundan. Çiçeğe su vermeye eğilince boynu da hareket eder diye düşündüm. Ben de yaz demeden, kış demeden, boran fırtına demeden, eşimin bahçeye gidip gelişini aşkla seyrettim pencereden, demiş.”

Sen sus pus, ağzın açık dinlerken onu, bu hikâyeyi Mehlika’ya mutlaka anlatmalıyım, diye düşündün. Sen düşünedururken:

– Ben severim kelimeleri, bilirsin, dedi sana.

– Bilirim, dedin. Onun için buradayım zaten.

– Aşkla seyrettim pencereden demiş ya beyamca, pencere ne demektir, bilir misin diye sordu sana.

– Bilmiyorum, dedin.

– Bak, dedi. Pencere, penc ve re kelimelerinden oluşuyor. “Penc”, şu tavladaki sayı, yani beş demek. “Re” ise yol demektir. Burayı, şu dört duvarı düşün. Hangi tarafa gitsen yol yok, kapalı. Pencere de bu dört duvarın arasında açılan beşinci yoldur, unutma, dedi.

Biz de sanırız ki, bu içtiğimiz meret bize pencere oluyor. Zaten Leyla olmuşuz, Mecnun olmuşuz aşktan, bu meret de bizi kör ediyor, kör, dedi sana.

İki Samsun daha patlattın. Teypte bu kez Neşet Ertaş: “Hata benim günah benim suç benim…” Sen aklında Mehlika, ona söyleyeceklerini hesaplarken, iki gün iki gece susmuşsunuz gibi, söze başladı tekrar.

– Memo var, bilirsin. Tufacı. Gündüzden Doğan’la gözlerine kestirmişler bi mini marketi. Geceleyin kıracaklar asmayı. Ama önce bi teşhis, iş bittikten sonra nereden kaçarız diye. Kafalarına koyunca bunu, başlamışlar tabii gündüzden çekmeye. Vur dumana gel imana! Kafaları zilzurna. Sonra Doğan ben gelmiyorum demiş, başka geceye kalsın. Memo’nun inadı inat. Oğlum Memo sen o kafayla kalk, tek başına indir asmayı, içeri gir. Sonra da o dumanlı kafayla, yerde bi gazete parçası gör, üzerinde çıplak kadın resmi. Çıplak dediğim de sadece memesi dışarıda. Yüzü bile seçilemiyor. Memo bu, dayanır mı! Orada asılmış malafata. Yüklenmiş otuz bire. Bilmem kaç posta. Sonra da o kafa, o yorgunluk, hangi vücut dayanır buna! Memo oracıkta sızıvermiş. Sabahına da enselemişler tabii. Görüşe gitmiş Doğan, biraz para indirmek için. Görüşte Memo dayanamamış, kusmuş Doğan’a bunları.

Bu kez de neşe ve keyif içindeydiniz. Kahkahalarınızdan sonra derin bir sessizlik kaplayınca ortalığı, niye otuz bir diyorlar, biliyor musun, dedi. Niye otuz iki değil, otuz beş değil, otuz bir? Sen bilmiyorum, dedin. Utandın.

– Demek hiç merak etmedin, dedi.

Biraz da güç almak için olacak, kül tablasına uzandın.

– Bak şimdi ettim, dedin.

– Hoşuma gider kelimeler ve kelime oyunları, dedi tekrar.

– Bilirim bilirim, dedin.

Arapçada ebced hesabı vardır. Yani her harfin, her kelimenin bir rakam karşılığı var. “El” kelimesinin de rakamsal karşılığı otuz birdir, anladın mı, dedi. Yanlış anlamayasın, bu söyleyeceğimi de kelime oyunu sanma. Yoksa, senden bir şüphem yok, dedi. Yüzün kızardı. Kafan o biçim, saat gibiydi. Çokça sustunuz. Birbirinizin gözüne bakamadınız. Suskunluğu bozmak istercesine, neymiş kelime oyunu olmayan, dedin.

Gözlerini gözlerine dikerek, şakır şakır öten tespihin tanelerini elinde gezdirirken,

– Peki, bu içtiğimiz meretin kelime anlamı nedir, diye sordu.

– Bilmiyorum, onu da bilmiyorum, dedin.

Bu da Arapça sırrın çoğulu demektir. Yani sırlar. Anladın mı, beyamca gibi sırrını açıklamak zorunda kalma. Burada ne gördüysen, ne duyduysan, neler hissettiysen unut, unut gitsin! Sır ifşa edilmez. Burada olup biten burada kalır. Anladın mı, dedi. Kızarmış yüzünü gizleyemedin.

– Haydi, cıgaraya son bir defa vur da öldür onu, dedi.

Zıvanayı yakan kor, parmaklarını da yakmasın diye usulca tuttun cıgarayı. Ağzına götürüyordun ki, cıgaranın ateşi yere düştü.

– Vay be, dedi. Bi cıgarayı bile öldüremedin. Bak dayanamadı, intihar etti.

Artık kalkmış gidiyordun, bi dahaki gelişinde unutma da sana şahmaranın hikâyesini anlatayım, dedi. Beniâdemin ihanetinin hikâyesini…

Tekkeden çıktın. Kafan bir hayli duman. Aklında çocukluğun, babanın tütün ve alkol kokan azarlamaları, annenin dinmez haykırışı, kuyulardan kuyu beğenişin, aksayan ayağın, sen yürürken topallayan, lal olan dünya, aklında boynunu sıkan, paramparça geçmişin… Aslında uzun hikâyen, bunları, bütün bunları biliyorsun zaten. Ondan iki saat öncesine kadar harmandın. Kırmıştı işte kafanı. Ulan Mehlika, bana varsan ölür müydün acından, diye söylendin. Eve gidecektin. Bi taksiye binsem, annesinin başlık parasını isteyecek, diye vazgeçtin. Yol uzun, adımların kısaydı. Sekiz çiziyordun kaldırımlarda. Dünya dar mı dardı. Yekten koluna girdi biri. Girdi mi gerçekten! Sanrıların tuzağına düştün yeniden. Ürperdin. Cüzdanını yokladın. Ayrılırken bi plaka vermişti sana, sonrası için. Ayılmak istedin, ayılamadın.

Yüzüne baktın kolundakinin, çıkaramadın. Aynen sana benzeyen bir yüz. Kolay değildi sana benzeyen bir başka yüzle dolaşmak.

“Biri gelsin ve kurtarsın beni bu yezidi çemberinden, demişsin bir öykünde” dedi. Demişsem demişim, bir şey mi oldu, dedin. “Geldim işte”

dedi. Daha bir sıkı sokuldu koluna. Dirseğinle yokladın belini, silahı var mı diye. Öbür tarafında olabilir diye düşündün. Korkağın tekiydin. “Ne o, yoklama mı çekiyorsun bize” dedi. Bir şey diyemedin. Bir-sıfır. Ayık görünmüyordu o da. Gecenin kaçıydı, bilmiyordun. Ben söyleyeyim sana, gecenin tam üçüydü. Sokak lambalarının aydınlattığı kadarıyla gördün. Geniş mi geniş bir yüzü vardı. Solgun. Alnında bir ben. Hafif sakal. Sabah karşılaşsan bununla, yüzünün sadece gözlerinden oluştuğunu düşünürdün. Öyleyse hoş geldin, dedin ona. Tebessüm etti. Bir-sıfır öndeyken durumu berabermiş gibi göstermek gibi bir şeydi bu tebessüm. Oldu mu sana iki-sıfır. Çıkarıp sigara verdi. Samsun 216. Yaktınız birer tane. Sanki seneler geçti, yol bitmiyordu. Nereye gidiyordunuz, onu da bilmiyordun. “‘Tekkede Bahar’ı bilir misin?” diye sordu. İyi bilirim, dedin. Şaşırdın. “Oku o zaman” dedi. Ben okumam, sen oku, dedin. Elini kolundan çekip, gökyüzüne seslenir gibi, haykıra haykıra okudu.

Duaya açılmış gibi duran ellerini indirip, cebine koydun sonra. Bu eller, senin ellerindi. Ses senin sesin. Haykırış senin haykırışın. Sokakta karşılaştığın mı, o da senin ta kendindi. Sonrası mı? Sonra, ikiz bir hayalet gibi dolaştınız sokaklarda. Birbirine yapıştırılan bir çift kâğıt gibi. Ayrılırken:

– Bazı sözleri söylemek, yapmaktan zordur, dedin.

Kapının Cümle Halleri

Eşik

Ellerimi cep telefonumun rehberinde gezinmeye bıraktım:
Bu, sevgilisiyle birliktedir şimdi.
Bu da, her zaman işim var deyip atlatıyor beni.

Bana düşen; gidip bir odanın kapısına yığılmakmış. Evet, girmeye çalıştığım şu oda, benim odam. Odanın kapısını yumruklayan da benim. Zorluyorum. Yumrukluyorum.

Bu, niçin kapalı tutar ki telefonunu?

Bunu da hep ben arıyorum.

Bu odanın kapısına ne zaman ve nasıl geldim, hatırlamıyorum. Zorluyorum. Sanki çok zamandır buradayım. Bana açılacak bu kapının önünde akşamlar akşamlar akşamlar olmuş bekliyorum. Uzun ve uzak bir aynanın başında gibiyim.

Kim itti beni buraya?

Yıllarca bekledim. Bir hişt hişt sesi duysaydım, gelmezdim buraya. Zorluyorum. Yumrukluyorum. Kapı açılmıyor. Nedense, kapım demeye dilim varmıyor. Biliyorum, odam şu an üzgün, hüzünler evi kadar üzgün ve kimsesiz. Dışarıya yazılıp da eve dönmekten başka seçenekleri kalmayanların çaresizliği içindeyim. Bu çaresizliği sıkıntı edip geldim işte; bu kapıya dayandım nihayetinde.

Bunu da hep ben arıyorum.

Buna gitsem, neler konuşacağımızı şimdiden söyleyebilirim. “Vay be!” dedirtecek hiçbir şey anlatmayacak bana.

Bu kapının açılacağı yok. Tek umudum, içeridekinin artık uyanıp bana bu kapıyı açması. İçeri geçebilirsem ki bunun için hiçbir engelin olmadığını düşünüyorum.

Buraya kendi isteğimle gelmediğim doğru.

Nedense, yine geç kaldım.

Ne diyordum, içeri geçebilirsem odamın duvarlarına aynalar gömecek, uzanıp aynamdan öpeceğim kendimi. Gecikmiş bir öpüşme sahnesi olacak bu.

Bunu geç. Bunu da…

Bunları ve hepsini…

Adres aramaktan usandım. Kimin kapısını çaldıysam beni evime gönderdi. Baktım, kimseler yok. Vakitler az. Nicedir çalmayan şu cep telefonum arızalı mı, ne! Kimselerin vakti yokmuş kimseye. Eve her

dönüşümde, pardon, apartman dairesine her gelişimde karşılaştığım şu posta kutuları sanki niye var? Kendi kutumu açarım: faturalar, kredi kartı ödemeleri, el ilanları, reklamlar ve hepsinde sayınla başlayan hitaplar; hepsi rengârenk. Kapatırım. Buz gibi bir ses. Herkes ince bir lehimle bağlıymış herkese. Üşürüm. Herkes herkese tenha ve unutkan. Yorulurum. Kime dönsem, ben kambur.

Sanki bir mucize olacakmış gibi, dışarıya hep bir ihtimal gibi duran şu cep telefonumu kırmayı düşünüyorum.

Gidip dışarıda bulacakmışım kendimi. İşte, hezimet. Zorluyorum. Kapı açılmıyor. Kimselerin okumaya cesaret edemediği, herkesten daha yalnız bir cümleydim galiba. O kadardım işte. Yığıldım kaldım böylece. Rahatım bozulmuş, yine “hazır ol”da dinlerken yakalamıştım kendimi. Esas duruştayken söylediğim sözmüş: Herkes kuytusunda kaldığı kadar konuşsunmuş. Akşam; herkesin kendine döneceği saatmiş.

Kapıyı tekrar tekrar çalıyorum. Kimselerin açacağı yok. Benim de takatim… Bu vakitlerde ellerim fazla gelir vücuduma; ellerime saklayacak yer arar, sonra tekrar, kapıya bırakırdım ellerimi. Zorluyorum. Yumrukluyorum.

Avlulu bir evin rüzgâra açılan kapısı, kapının ardındaki toz ve duman gibi önce savruldum sonra biriktim buraya. Kendimle karşılaşacağımı ummuştum. Oysa dönüşü imkânsız çıkmaz bir sokakta gibiydim artık. Ne ilerleyebilir ne de geri dönebilirdim. Üstelik kapının da açılacağı yok. Geriye dönsem; annem olur çocukluğum. Adım atsam; ancak susacağım yere varırım.

Biliyorum, kapılara açılan kapılardan geldim: pişmanlıklardan, ahlar ve keşkelerden… Toparlanmam için demek biraz rüzgâr, biraz kuytu gerekmiş bana. Bunca parçalanış ve yok oluş, acaba niçin? Zorluyorum.

Sarnıçlarda dolaştım, kuyu diplerinde gezindim, apartman boşluklarına geldim. Orada kaldım çok zaman. Asansör gürültüsüne uyandım. Heves ettim ve sokaklara fırladım. Gittim, dışarının canını sıktım. Asfalt yollara kambur oldum. Beni mezar gibi görenlere incindim. Sanırım ondan buradayım. Vakitlerden akşam gibi duran bu kapının

önünde, günlerden pazartesi gibi bekliyorum. Sanki yıllar yılıdır buradayım. Yine cep telefonuma uzandım. Uslanmadım. Beni, bu kapıya gönderenlerden herhangi birini aradım: aradığınızkişiyeşuanulaşılamıyorlütfendahasonratekrar tekrar tekrar arayın…

Daha uzağa gitmemek, bu kapının önünden ayrılmamak için; cebimde sürekli taşıdığım jiletle ayak tabanlarımı kestim. Bir daha asla, dedim. Saçlarım dökülmüş, onları topladım. Çok oldu buradayım. Derler ki; timsahlar daha derine batmak için taş yutarlarmış. İnanırım. Hâlâ zorluyorum.

Artık yeter! N'olur açıl!

Ellerimi yumruk yaptım; kanattım. Babamdan emanet aldığım sert sessizleri, şu önümde duran ölü kapıya döktüm. Korkarım bu kapı kırılacak. Bu zamanlarda kanım kaynar, ateşim çıkar, kulağımın arkasını ter basar, ağzımı bir köpürmedir tutar. Bu saati atlatamasam, korkarım beni bir cinnet basar.

Evet evet, çoktunuz. Kalabalıktınız. Yoktunuz. Odalardan ancak balkonlara kadar çıkarırdınız beni. Hâlâ zorluyorum. Bir ayna ne zaman kırılır –acaba bunun için mi buradayım– çoktandır unutmuşum. Şimdi bunu hatırlamam güzelliğe mi işarettir?

Artık yeter dediğimden beri, keşke ben de becerebilseydim dediğim günden bugüne, yok aslında yokum ben bu oyunda. Hayatıma karışmışken bunca günah ve hata, ağulu kovalarla uğurlanırken hayata, dönüp ardımı yürümenin zamanıdır. Kabul, gideceğim yol uzak, ama dönülebilir bir yerdir.

N'ettim? Sabır dilendim; tespih çektim, olmadı. Çapraz kuşandım, dışarıya kılıç çektim, yine olmadı. Hep, bir odanın eşiğindeyken buldum kendimi. Kapı altından gelen rüzgâr kadar üşüttüm herkesi ve her şeyi. Zorluyorum. Yumrukluyorum. İçerde bir başka ben yok galiba. Kim olsa dayanamaz, açardı bu kapıyı. Tabanlarımdan sızan kan kaybından ölmezsem iyi.

Şimdi tırnaklarımı yiyorsam, gözlerim seğiriyorsa, dudaklarımı kemiriyorsam böyle, alnım hâlâ ağrıyorsa, ne yapayım? Yine, ne yapacağım demenin eşiğindeyim. Telefonuma uzanamam. O, uzak ve eski bir ihtimal.

Topladığım saç tellerini sayıyor, uzayan tırnaklarımın kirini alıyorum. Telefonum çalıyor. Tabanlarımdan sızan kan dondu. Gözlerimde bir orman. Bekliyorum. Jiletimi kırdım. Hâlâ çalıyor. İnanmıyorum. Bu, bir sanrı. Durmadan, bangır bangır çalıyor. Dayanmalıyım. Hayır, kalkıp açmalıyım. Bana artık, açılmayacak bu kapının önünde, gelmiş bulunan bu sese kendi kapımı sonsuza dek aralamalıyım.

– Hayır, ben değilim.

– Özür dilerim, yanlış aradım galiba.

Kambur

Evden çıkarken, eve dönermiş gibi kendi kendine mır mır mır ötmeye başladı. İçerinin canını sıkmış, kendini dışarıya teslim etmek istemişti, hepsi bu! Öyle ki; ne zaman konuşmaya başlamış, bu can alıcı soruları kendisine nerede sormuş, bunca yolu nasıl kat etmiş, hatırlamıyordu. Yoldan geçenleri, kendisine gülmeseler, fark etmeyecekti bile. Ağız dolusu bir küfür savurdu. Sesimi duydular mı acaba, diye telaşlandı birden. Neyse ki; gidenler arkalarına son kez dönüp, yarım kalmış kahkahalarını tamamladılar. Buna sevindi. Daha dikkatli olmalıyım, dedi. Sanki başımdaki kırıklar yetmezmiş gibi. Üstelik sarhoşa da benziyorlardı, hem de bu saatte, dedi.

Çocukken kavga eder, her kavgada istisnasız dayak yerdi. Dahası var; kavganın ardından hiçbir şey yapmadığı halde, oğğlum (bunu çift ğ'yle söylerlerdi) niye küfrediyorsun, derlerdi. O da, ben küfretmedim. Bak, oğlum diyen de sizsiniz, derdi. Yok oğğlum, sen içinden küfrediyorsun, derlerdi. Az önce yemiş olduğu dayağa ek olarak; kafası kırık, gözleri morarmış, evine ve annesine dönerdi. Anne bu, dayanır mı? Gider çıngar çıkarır, evlerin camını indirir, oğlunun bir türlü içinden dahi edemediği küfürleri, yüksek sesle tüm mahalleye aynen… Ortalık saç baş, toz duman ve bir telaş, bir telaş…

Ah, annem annem, vefasızınım senin. Kazandığım bu üç beş kuruşluk memur maaşından bir kuruş göndermedim sana. Başına bağ bağlıyor musun hâlâ? Eskimiştir, diye geçirdi içinden.

Şimdi, tüm bu olanları hatırlamak zorunda mıyım? Yeni bir sayfa açtım kendime. Ben de herkes gibi olacağım, diye söylendi. Kararlıydı.

Kahvehaneye doğru yol alıyordu. Can sıkıntısı işte, tanıdık bir kimsem de yok kahvehanede, dedi. Daha önce, kahvehanenin camından içeriye birkaç kez bakmış; içeride üçlü oturan bir masanın dışında kalanların hepsinin eğlenip güldüğünü görmüştü. Bu kez camdan içeriye bakmayacak, ocakçının gözlerini üzerime almadan, bir türlü veremediğim selamı verecek, merhaba diyeceğim. Yok yok, onlardan biri olduğumu kanıtlarcasına selamünaleyküm diyerek daha samimi bir hava yaratırım, diye düşündü.

Tereddüt etti. İçeriye girdi. Düşündüklerini aynen uyguladı. Buna, o da şaşırdı. Gitti, en arka masaya tek başına oturdu. Selamına bir selam almasa da kendine güven duydu. Sanki bugüne kadar dayak yediği tüm kişileri dövmüş gibi bir duygu kapladı içini. Mutluydu. Her şey yolundaydı. Evden çıkarken kendisine sorduğu sorulara yanıt alır gibiydi. Doğru ya, selamı oturanların yüzüne gözüne bakıp verecekti. Öylece boşluğa selam verilmez ki; selamıma karşılık vermemekte haklılar diye düşündü.

Bunca kalabalık içinde bir tek kendisi yalnız oturuyordu. Birden ürktü. Beklemediği bir titremeye tutuldu. Açık bir çay söylese ocakçı, onun ürkekliğini fark edecekmiş gibi:

– Bana demli bir çay, dedi.

Ocakçı, bu söylediğini duymadı bile. Kendisinin bile zor duyabileceği bir sesle söylemişti bunu. Sandalyeye sırtını dayadı. Ceketini, kravatını düzeltti. Toparlandı. İçinden birkaç kez tekrarladıktan sonra, sabahları bütün okullarda okunan “andımız”daki gibi gür bir sesle:

– Bana demli bir çay, dedi.

– Tamam abbi, hemen.

Bir yumruk daha. Bir yumruk daha der gibi oldu.

Okuldayken; gider, sınıfta en arka sıraya oturur, öğretmenin sorduğu soruyu bildiği halde, bir türlü cevap veremezdi. O, cevabı içinde tekrarlayadursun, parmağını kaldırıp kaldırmama arasında gidip gelsin, öğretmen yeni bir soruya geçmiş olurdu çoktan. Hep gecikme, hep gecikme. Hayır hayır, yeni bir sayfa açtım kendime. Olanları unut, unut olanları diye söylendi. İlkokul öğretmeninin "Oğğlum düzgün otur, düzgün, kambur olacaksın!" sözüne döner gibi, sırtını sandalyeye tekrar dayadı. Ceketinin düğmelerini ilikledi. Kravatını da düzelt, unut olanları, sünger çek, dedi.

Tüm bu söylediklerini kahvehanedekilerin hepsi duymuş gibi, sanki herkes ona bakıyormuş gibi bir duyguya kapıldı. Etrafı süzdü. Herkes kendi işinde: Sigaralar içiliyor, eller karşıdakini dövermiş gibi havaya kalkıyor, sonra da masaya iniyordu. Gözlerini masalardan alıp, televizyona dikti. Tam da haber saati. Demek, saat sekiz, dedi. Çünkü; saatini TRT'nin haber saatine göre ayarlamıştı. Televizyonda; Batman'da intihar eden kadınların, sonrasındaysa Boğaz Köprüsü'ne çıkmış bir gencin haberi… Kırık inceliklerin şairi'nin; "yaşamak azaptır çoğu zaman" dizesini mırıldandı. Bırakın bırakın, atsın kendini diye söyledi köprüye çıkmış genç için.

Ocakçı, bu söylediğini de duymadı. Buna da sevindi. En son okuduğu romandan bir pasaj geldi aklına: Sağ ayağı on beş santim kısa olan kahraman, intihar etmek için masayı hazırlamış, ipi boynuna geçirmiş, fakat sağ ayağı yetişmediğinden, masaya son tekmeyi atamamıştı. Bunu ocakçıya anlatsa, ocakçı gülmekten kırılır, hatta kıçına sahip olamayıp abdestini bile bozabilirdi. Oysa o okurken hüngür hüngür ağlamıştı.

Numaralı gözlüklerini çıkarıp masaya bıraktı. Boşlukta duran ellerine baktı bir süre. Ellerine saklayacak yer aradı. Sonra da sivilceleriyle oynadı. Çayı hâlâ gelmemişti. Kıçı kırık bir ocakçı bile kendisini takmıyordu işte. Başka ne olsundu! Buraya niçin geldiğini hatırlamaya çalıştı. Belki demişti, belki oyun oynayacaklar içinde, bu gece biri gelmemiştir de beni dördüncü olarak aralarına alırlar diye, bunca yolu kat etmişti. Aralarına girebilirsem, ben de kendimden kurtulmuş olurum diye

düşünmüştü. Bunları, evden çıkarken, kendi kendine gizli gizli söylemişti. Oyunu kazansa bile, onların çay parasını vermeye hazırdı. Ama çağıran yok. Herkes tam takım. İki kırk da benden, üç doksan da benden, diye sesler yükseldi masalardan.

Cep telefonunu çıkardı. Kayıtlı isimlere baktı. Kime gitsem diye düşündü. Sonra da telefonundan, sanki başka birileri onu arıyormuş gibi, telefonunun zil sesini tüm kahvehanedekilere duyurdu. Bütün gözler bir an için ona döndü. İçmediği çayın parasını masaya bıraktı. Kalktı. Kendi kendine, haddini bil oğğlum, dışarısı senin neyine, dedi.

Annesine döner gibi, evine döndü. Kapıyı açarkenki kilit sesi bir yumruk gibi kafasına indi. Odaya geçti. Lambayı açtı. Işığı ilk görmenin, odadaki mezar sessizliğine ilk tanık olmanın ürpertisini duydu. Bir süre uzandı. Kalktı. Yatağında bıraktığı ize baktı. Soyundu. Çıplaklığından korktu. Giyindi. Tuvalete gitti, sıçarken tuvaletin kapısını açık bıraktı. Çıktı. Lavaboya gidip kustu. Bunlar, yaptıklarıydı. Bir de düşündükleri, kendi kendine söyledikleri vardı ki; onlardan bir cümle çıkmaz, bir cümleden daha uzun, daha beter kelimelerdi onlar: heves ve kahır ve gecikme ve niçin? Odaya tekrar döndü. Karşı karşıya iki koltuk yerleştirdi, ortaya da sehpayı. Akvaryumun sağında, muhabbetkuşlarının hemen arkasında, vazodaki kurumuş güllerin solunda duran tavlayı getirdi. Sehpanın üzerine yerleştirdi. Bütün taşları dizdi. Bir o koltuğa, bir karşı koltuğa geçip kendi kendine tavla oynamaya başladı. Sonra da bütün kapıları aldı.

Sus Dersleri

Süveydâ

Konuşurken kendi gözlerine bakabilseydin eğer, ah elbette sus'ar, uzandığın o uzun yalanın peşinden koşmaz, kendine uzak tuttuğun yalana vardırmazdın kendini. Daha çok uzağa gidip kendine oradan bakabilir, yenilgini ilan edebilirdin. Etmedin. Ben yazar'ım dedin. Basılmayı bekleyen iki hikâye kitabım var, yer yerinden oynayacak dedin. Dedin de, bu yalana senin bile inanacak gücün kalmamıştı. Çevrendekilerin ise artık buna tahammülü yoktu. Ağzına kadar sözcüklerle doldurdun kendini. Mürekkep hastalığıydı seninkisi. Gözlerine bakmayı, gözlerini görmeyi hep erteledin, hep ihmal ettin. Bunun için şimdi yüzünü aynalara, kuyulara tuttun. Görebilmek için kendini, şimdi başın iki elinin arasında, alnınla ilgilenmeye başladın. Burası en çok sustuğun yerdi. Sırf bu yüzden, sana yakıştırdığım en güzel sözcüktür: alın ve defter.

Daha küçük yaşlarında mahallede tüm akranların topa, penaltıya, gole koşarken sen özellikle kalede kalmayı, kaleci olmayı tercih ettin. Herkesin top ve gol peşinde koşma gibi bir sevdası varken, senin topu bekleme ya da atılacak golü kurtarma gibi bir sevdan yokken kendini hep kalede, kaleci olarak buldun. İyi bir kaleci olmayı düşlemediğin halde, üstelik bunu beceremeyeceğini bile bile –bunu yediğin gollerin sayısını bildiğimden söylüyorum– onca kişi arasında hep sen kaleci oldun. Aslında daha o zamanlar anlamalıydın yazmaktan başka gidecek bir yerinin olmadığını. Geciktin. Susmalara da gidebilirdin. Ona da…

Şimdiye kadar yazmayı planladığın tüm olaylar; okuduğun kitaplarda cümle cümle, kurgu kurgu karşına çıkıyordu. Bu yüzden uzun zamandır, hani senin önce kendini sonra herkesi inandırmaya çalıştığın şu yalan kadar uzun bir zaman, aklında herhangi bir olayı kurgulamıyordun. Bütün fikirlerini, daha yan yana gelmemiş sözcüklerini, o aziz yazarlara bahşetmenin tedirginliği içerisindeydin. Neyi yazmaya kalkışsan, üslubunun nasıl olması gerektiği konusunda bir karara varsan, birileri hep senden önce davranıyor ve sen hep gecikmeleri oynuyordun. Atılmış bir golü kurtarabilecekkenki gecikmeyi yaşıyordun. Oysa daha erken davransan bugün alnın ağrımayacaktı. Yazacaklarının hayalini kurdun. Birkaç kez yüksek sesle okudun onları. Hayranlıkla, övüne övüne baktın

yazdıklarına. Bunları ben mi yazdım, diye düşündün. Bu hayal nasıl da mutlu etmişti seni. Avuçlarında bir topu tutar gibiydin. Yeni bir güne uyanır gibi. Daha doğru ve yerinde bir karar alman gerektiğini hissettin. Kitaplarını yakmak iyi bir fikirdi. Annen duysa buna en çok o sevinirdi. Çünkü ders kitaplarının dışında başka şeyler okumaman konusunda seni çok kez uyarmıştı. Bu konuda devlet de annenle hemfikirdi. Yakmadın. Çevrendeki kalem ve defterlerin üzerine kırmızı harflerle senden uzak tutulması gerektiği üzerine notlar düştün. Sağ işaretparmağın havada, kendini tehdit edercesine bundan böyle defter ve kalem kullanmayacağım, dedin. Bunu, kendine birkaç kez uzun uzadıya tembihledin.

Kendini dinlemekten vazgeçmedin. Başın hâlâ ellerinin arasındaydı. Bir an gözlerini görür gibi oldun. Tanrı'nın yaratma gücünü kendinde hissettin. Kalemi eline alıp masanın başına geçebilirdin. Buna gücün vardı. Yazamıyor olmanın sıkıntısını yaşayan bir yazarın hikâyesini daha önce okumamıştın. Üstelik böyle bir şey de duymamıştın. Evet evet, sürekli çocukluğuna dönen kahraman sonunda intihar edecekti. Kurgu böyle gelişebilirdi. Zaten, senden daha iyi kim dökebilirdi ki yazamıyor olmanın zehrini, diye düşündün. Ama yok yok, ancak beceriksiz yazarlar, kahramanlarını daha fazla yaşatamadıkları için, hikâyenin sonunda öldürür ya da ölümlerine intihar süsü verirdi. Kalkıp masaya geçebilirdin, ama ellerin ve kalem uzun sürmüş bir ayrılığın ilk günlerini yaşıyor gibiydi. İki tren rayı gibi.

Üstelik masaya geçsen senin için zar atacak biri de yoktu. Aslında geciktiğini bile bile daha önceleri masaya oturma, kalemi eline alma cesaretini göstermiş, birçok hikâye yazmıştın. Şimdi bunları niye görmezden geliyorsun ki? Yazdıklarını, gönderdiğin dergiler yayımlamamış, üstelik niçin yayımlamadıklarına dair tek satır açıklamada bile bulunmamışlardı. Sadece ceketini alıp masadan mağlup kalkan bir kumarbazın kederiydi seninkisi. Bir bozkır, bir iç kanama. Oysa yazdıklarının kötü birer müsvedde olduğunu söyleyebilirlerdi sana. Bunu zaten, sen de biliyordun. Dergilerin çöp sepetlerini doldurmaktansa dosyalarda biriktirmeye başlamıştın yazdıklarını. Olmadı. Karar verdin

mahlasla göndermeye başladın yazdıklarını. Bu kez de daha baştan anlamıştın masaya mağlup oturduğunu. Bu yüzden sağ işaretparmağın havada hep asılı kalmalıydı.

Hâlâ bıkmadan kendini dinliyordun. Kendine döndün, çocukluğuna vardın. Vardığın yer bir uzaklıktı. Bu yüzden hep üşüdün. Günler haki ve sen griydin. Oyuna tekrardan başlamak için getirmeye gittiğin top; sevimsiz adamların yüzüne çarpmıştı. Yanakların kızarmış, tekrardan oyunun ortasında bulmuştun kendini. Yanlış yer ve zamanda doğduğuna inandın. Annene kalsa gökte Allah, yerde devlet büyüktü. Baştakiler de öyle düşünüyordu.

Başını ellerinin arasından kurtardın. Alnınla hâlâ ilgileniyordun. Günah işlendikçe büyüyen bir leke gibiydin. Yazdıklarına sonradan dökülen bir mürekkep gibi. Süveydâ mı demeliyim, diye düşündün. Elbette daha çok konuşurdum, yazarken kendi gözlerimi görebilseydim eğer, dedin. Ayağa kalktın. Parmaklarını ve gözlerini kitaplığında dolaştırdın. Hiçbirine elin varmadı. Masana oturdun. Kül biriktirdin. Nal sesleri topladın. Defterini açtın: Geldiğin yolun dumanını ilk satıra koydun. Bu kez kesin kararlıydın, okumayı düşlediğin bir hikâyeyi sen kendin yazacaktın.

Sevgili okur diye başlayacak, evet sevgili okur, okumaktan başka gidecek bir yeri kalmayan okur. Sen, bütün okurların bildiğini bilen okur: Okumak yalnızlıktır. Bu duyguyla eline almış olduğun bu hikâyeyi belki de zevk almak için okuyorsundur. Belki de bilgi edinmek, dünyaya daha başka bir gözle bakmak için ya da ne bileyim uykusuzluğuna çözüm bulmak için okuyorsundur. Belki de birkaç paragraf okuduktan sonra başka başka düşlere dalmak için. Bak, uyutuyor da olabilirim seni. Ama yok yok, belki de her şeyinle kendini yazıya vermiş, hiçbir ayrıntıyı kaçırmıyor, mantık yanlışlarını bulup üslupta özen var mı yok mu diye düşünürken metinler arası göndermeleri yakalıyor, büyük bir zevkle metnin içindeki art metinleri, başka başka göndermeleri akademik bir okur edasıyla arıyorsun.

Gölge

Bir ses uğruna, uğrun uğrun ağzımı büyüttüğüm için, dilimdeki sözlere tuz ekledim. Emekledim, diş çıkardım, dizimi kanattım ve büyüdüm: İşte böyle böyle geldim konuşma yaşıma. Gözlerimi uzağa diktim ve kendime uzak tuttuğum sözlere yakın oldum. İlk konuşmalar güçtür ve zordur çoğu zaman. Aşklardaki ilk konuşmalar gibi. Hani dilin tutulur, kekeler, ağzında birikmiş sözcüklerle kalakalırsın öyle. Sahi, geldiği yolu anlatan biri nereden başlar konuşmaya? Ömrünün hangi çıkışında coşar, hangi yokuşunda sus'ar! Ah, zaten susmaların toplamından başka neydi ki ömür? Ben de susmalara varmak için akıttığım gözyaşlarını, dilimdeki uçuğu dillendirdim, böylece başladık konuşmaya: Tüm olanları rüyaların diliyle anlattılardı bana. Yalansız, hilesiz bir dildi. Sanki ben böyle niye sus'uyorum? Bir de bakmışım bildiğim tüm kelimeleri onlardan ödünç almışım. Acı kadar sahiydiler. Ben de bir tek ve ancak onlara inandım. Daha başka nasıl gidebilirdim ki kendime? Vakit vardıysa konuşmam gerekti. Ayağa kalktım, ileri gittim ve soru sormakla başladım konuşmaya: Neden ve nasıl geldiydim buraya?

Vakit dardı ve geniş konuşmaktaydım.

Neden ve nasıl?

Bu tavan arası niye?

Uzun bir takvim, bölünmüş bir cümle açıklasın bana, kaç zamandır burada olduğumu?

Kaç kez eski hikâyelerimi okurken gördümdü kendimi.

Bitmemiş bir aşkın tehlikesiydi benimkisi.

Lütfen burayı bağırınız!

Sustuğum ahlar kadardı dünya.

Hani konuşacaktık? Oysa konuşan hep ben.

Dilimde uzadıkça uzaktan daha uzak, daha uzun bir ahh…

Ardımdan dökülen su gibi, yolum aydınlık olsun diye, bana annemden kalma bir küpe: Dünya bir ağaç gölgesidir. Nasıl unuturum ah, oysa daha önce anlamalıydım, kimsesiz ve erken sözlerin beni büyüttüğünü, avlulu evlerde annemin beni kuyu sözleriyle emzirdiğini, babanın her eve tembih ve tehdit olduğunu. Unutmadım, çünkü çocuktum. Hem, insanın yarası

sağken anlaşılmalı. Şimdi gecikmiş tüm ziller benim için çalıyor olsun. Dünya bir ağaç gölgesidir, evet, sanırım bu sözdü beni ta buralara kadar getiren. Şimdi nasıl söyleyim, ah evet ve tabii ki, uzun sürmüş bir yolculukta gecikmiş bir telaş olduğumu, omzumda taşıdığım sözlerin ağırlığıyla sus'ma yaşıma geldiğimi? Evet evet, nasıl ki konuşma yaşımı aştıysam, bugün, burada, bu sustuğum yerde, sus'ma yaşıma geldim. Kendime sustum. Kendimi dinlemekten vazgeçtim. Konuşmadım bir daha. Uzun uzun sustum.

Sus için

Evdeyim, sonunda o adaya dönen odamda. Cep telefonumun rehberinde gezindim bir süre, bir ses duymak için, belki bana yalnızlığımı unutturur diye. Şimdi kim kimin umuru, beni kim hatırlasın, niçin? Şimdi herkesin kalbi tenha, herkes üzgün bakıyor dünyaya. Tanrım rüya görmüşüm, bu yaşadığımın kanıtı olabilir. Üstelik tırnaklarım da uzamış. Vakit yok ve sormaktaydım, üstelik hâlâ konuşmaktaydım. Neden ve nasıl geldiydim buraya?

Gecikmiş bu soru için rüyaya yattıydım:

At: Nalıyla çivisi arasında kalmışım. Cikcik cikcik. Benimki yoktu diye bir başkasınınkine binmişim. Bir yerlere hep gecikmenin nesnesi.

Defter: Açılıp da kapanmayan bir şey olsun için. Hep, alnımı dayarken yakalıyorum kendimi. Alnım ağrımasa defter çizgisiz kalacak.

Harita: Oysa ağacında da kalabilirdi zeytinin dali.

İç kanama.

Parmak izi: Bazen ayak izlerimle karıştırıyorum.

Kitap: bkz. Bir yılan gömlek değiştiriyor.

Ayna ve kuyu: Hep kırılan bendim karşısında.

Rüya: Annem hep oradaydı.

Kalem: Yetim kelimelerin hatırına elime aldığım, nedense mürekkebi hep kuru, kupkuru. Büyülü. Var olmanın dayanılmaz nesnesi. Susmaya övgü.

Top: Çocukluğunda mahallede maç yaparken kaleci olanların, büyüdüğünde hiçbir bok olamayacaklarının ömür boyu garantisi. İki taşın

arasında ben.

Kara Sayfa

Onlarda buldum kendimi: Sokağa dönük, demir kapının ağzında. Solgun ve yorgundum. Mezarlıkları dolanarak geldim. Belki kurtulurum duygusuyla buradayım. Öylesine değil, bir perşembe akşamı, döneceğim son yere vardım, varacağım yere… Otların kokusu hâlâ üzerimde, tırnaklarımda toprağın kiri. Üzerimde, geldiğim mezarın ayaklanmış sessizliği.

Kapıyı o açtı. Hoş geldin, dedi. Sesimi çıkarmadım. Yüzünde herhangi bir şaşkınlık belirtisi yok. Ben yine de beni beklemediğini hissettim.

Avludan geçtik. Kuyu duruyor daha. Tulumba koymuşlar başına. Bu da düştüğüm ceviz ağacı. Bu eve gelmeyeli kaç zaman olmuştu. Hatırlamıyorum. Çocukken gider bu kuyunun başında durur, taş atardım kuyuya. Taşın çıkardığı sesi annemin çığlığı bozardı: “Kaç kere dedim sana! Kuyunun başında durma, kuyu anaları yutar seni!” O ses hâlâ kulaklarımda. Tulumbanın başında ayakkabılarımdaki çamuru silebilirdim oysa; silmedim. Kendime döndüm, niye geldim ki şimdi, dedim. O duymadı bu sesi. İyi ki duymadı.

Odaya tek bir kanepe sığıyor, ikincisini salona atmışlar. Salon sanki kış. Ben kanepeye oturdum. “Kalk ordan, rahat etmezsin orda” dedi. “Şöyle mindere geç, sobanın yanına.” Geçtim. Yüzüm kızardı. Pantolonumdaki çamurları çıkarmaya çalıştım sonra. Geldiğim yerde, yüzükoyun uzanmıştım mezara. Kucaklar gibi; bağışla, affet ve anla demiştim sanki. Beni duymuş muydu, neden kirli hissediyordum kendimi!

Oda nem kokuyor. Sobanın üzerindeki demlik fos fos kaynamaya başladı. Türkçe öğretmenimiz bize “Semaver” adlı bir öykü okumuştu, nedense şimdi geldi aklıma. İlk defa pür dikkat o zaman dinlemiştim onu. Ne güzeldi!

– Çay demleyeyim istersen, dedi.

Başımı olur anlamında, iki aşağı bir yukarı salladım.

Odanın rengi değişmiş. Yeşile boyamışlar. Soba borularından uzayan şişlere yıkanmış bebek bezleri asılı. Duvarda annemin ve babamın ayrı ayrı, siyah beyaz fotoğrafları. Annemin elinde tespih, doksan dokuzluk. Uzun bir tembih gibi bakıyor bana annem. Babam sekizgen şapkasıyla, yüzü çatık. Babam sanki bir tehdit.

Çocukluğumun evindeyim.

Neler neler yaşadım ben burada. Hiçbirini unutamam. Geçiyor birer birer, kalıyor canım canım… Niye geldim ki! Kalkmak, defolup gitmek istiyorum buradan. Üstelik bunu nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum. Kalksam, nereye gideceğim, onu da…

Geldi, elindeki tepsinin üzerinde iki çay bardağıyla. Küp şekerler benim için çıkartılmış, bunu anlıyorum. Misafir olarak gittiğimiz evlerde herkes böyle yapardı, annem de… Ekmeğime Sana yağı sürüp tozşeker serperdim eskiden. Tadı nasıldı, unuttum. Çayları doldurduktan sonra televizyonu açtı. Bunu sustuğum için yaptı, biliyorum. Otuz yedi ekran televizyonda mutlu aile dizilerinden biri. Televizyonun sesinden; yanı başımda mindere uzanmış, yüzü beyaz bir tülbentle örtülü bebek uyandı. Ağladı. Meme istiyor, belli.

Adı ne, diye sordum.

– Kevok, dedi. Görenler sana benzetiyor.

Bu ismi duyar duymaz dayanamadım. Sarıldım ablama. Sandım ki annem. Meğerse ablam; annem kokuyor. Kazağında, göğüs hizasında taşan sütünün lekesi, gözümün önünde. Ağlar buldum kendimi orada: Yir… mi… yıl… ön… ce… bugündü, dedim. Hep… be… nim… yü… züm… den… ol… du, hep… be… nim… yü… züm… den… öldü, dedim.

Demek, annemizin adını koymuş.

Ağlamalarım dindi. Anlatmaya başladım ki beni susturdu.

Ablamdı: “Yok yok, sen uyduruyorsun bunları. Hatırlayamazsın… Biz anlata anlata, senin aklında yer etmiş… Ondandır… Tamam sus… Sara hastasıydı zaten… Gerisini biliyoruz, sus. Anlatma!”

Anlatmadım. Kaçarcasına çıktım oradan.

Evime vardım. Odamda yılların birikmiş sessizliği. Ak bir kâğıda düşerken buldum kendimi. Sayfa gittikçe kararıyordu. Sanki duydum: Herkes kendi kara’sını dökmüş sonunda sayfaya. Belki gördüm: Herkes kendi kara’sına dönmüş sonunda. Mutlu harf yokmuş, bunu neden şimdi anlıyorum! Ah, beni kurtarsındı. Beni benden uzağa götürsündü bu gittikçe kararan ve çoğalan harfler. Kararan sayfa değilmiş, harflermiş, bildim.

Tüm bu olanları hatırlıyor muyum, yoksa bana anlatıla anlatıla, çocukluğuma gide gele, çok zamanlar orada kaldığımdan mıdır nedir, hep aklımda tutuyorum. Dönüp dolaşıp hep aynı geceye varan kimseler gibi, gibisi fazla, kendimi bildim bileli hep aynı soruyu soruyorum: Niçin bir kış biterken, başka bir kışa uyanıyorum? Oturduğu koltuğa yaslanamayan, bir Parkinson hastası gibi dizini sürekli sallayan, hâkim karşısında tırnaklarını yiyenlerin tedirginliği kaldı bana. O günden biliyorum, sadece o günden bulaştı bana.

Galiba biz çok söyledik, onun içinmiş, öyle diyorlar. Güya ben çocukmuşum o zamanlar, anımsayamazmışım. Bilmiyorum.

Bildiğim şu ki; kala kala, bana günlerden o günün kaldığıdır. Şöyle bir şey mi demiştim? Anlatayım. Üstelik bunun beyhude olduğunu bile bile. En iyisi şöyle anlatayım:

Annemin, tava karasıyla memelerini kapkara, korkunç bir oyuncağa dönüştürüp beni sütünden ayırdığı gündü. Bir gizin ilk ayağıydı sanki ya da büyümemin ilk hali.

O da ağlamıştı, anamdı, görmüştüm.

Bense herhangi bir şeyi ilk defa görür gibi şaşırmış, “Bana ne, bana ne” demekten kendimi alıkoyamamış, kalakalmıştım öyle. Yeni aldığımız kilime döktüğüm şekerli çayın cezası buymuş demek ki. Bunun içinmiş

sütten ayrılışım; öyle düşünür, bundanmış sanırdım. Hep o şekerli çay yüzündenmiş, ev içinde bana terlik fırlatmaları. Olsundu. Nasılsa annemdi demiştim. Hastalanınca; titreyen, sıcacık ellerini alnıma dayar ve sorardı: “Ekşi bir nar var, yer misin?”

Misafir olarak gittiğimiz evlerde; bizim evde olmayan yemekleri, en çok da meyveleri yiyince ya da bununla kalmayıp porselen tabakları kırınca, yeni alınmış televizyonun kumandasının poşetini pat pat pat patlatınca mesela; kızarıp bozaran, alnında boncuk boncuk terler oluşan, iki parmağıyla kollarımı çimdikleyendi.

Ama annemdi.

Ev ahalisi önünde beni azarlayan, kulaklarımı uzun kırmızılara dönüştüren; “Sen dur, hele eve bir dönelim sen görürsün” diye başparmağını gözüme gözüme sallayandı. Nasılsa anlardım o zaman; tenim morarmasın diye, canımı gizli gizli ovar, kulaklarıma ah çekerek bakar, yüzü kıpkırmızı kesiliverirdi. Nedense bu kırmızılığı ben birdenbire çatlamış bir nara benzetirdim. Misafir olarak gittiğimiz evlerde nar için de ağladığım çok olmuştu.

Eve, o üç odalı, avlusu geniş, duvarları mor odalı evimize varınca; başparmağı inen, boncuk boncuk terleri alnında kuruyan, bir daha olmasın e mi, diyendi.

Annem, ara ara sorardı: “İkindi okundu mu acaba?” Bana mı sorardı bilmezdim, ama dışarıya kulak kesilirdim. Akıllı oğlum derdi, yedi yıldır kesilmeyen saçlarımı okşardı. Eteğine bir desen olurdum.

Artık, vazoları kırmaz olmuştum. Sabreder, beklerdim. Uslu bir çocuk olurdum çok zaman. Misafir olarak gittiğimiz evlerde, bana portakal bile sunulsa almazdım. Eve dönünce, “Aferin” derdi. Nedense yine meme vermezdi bana. Ağlardım.

Ağlardım. Bir bildiği var sanırdım. Birazdan vazgeçecek diye susmazdım. Daha çok küçüktüm. Ben bunları hak etmiyordum. Ama arkadaşlarımın, akranlarımın hiçbiri anne sütü içmiyordu, annem durmadan bunu söylüyordu. Evin tek erkek çocuğu olabilirmişim!

Mahallede en uzun süreli ben süt içmişmişim. Artık anlamalıymışım: Büyümüşüm! Ağlardım. O ağlamazdı, Allah'a gider, namaza dururdu.

Neden sonra, ben kendimi yine yatağa atmış, annem sıcacık ellerini alnıma dayamış ve "Canın ne istiyor, söyle sana ne pişireyim?" diye sorunca, hiç duraksamadan süt deyivermiştim. Sonra mutfaktan dönen anneme:

– Yo hayır, ondan değil demiştim.

Bilerek ve isteyerek çıkmamıştım yataktan. Kıştı. Sobanın üzerindeki cezve duruyordu, orda. Kızmamış, meme de vermemişti bana. "Bak ısındı artık. İstersen bir bardak."

İnatsa inat. Sabaha kadar başucumda, ara ara yokluyor beni. Tekmelediğim simli yorganı başıma çekiyor sonra. Gecenin bir vakti uyanırken baktım hâlâ uyumamış, süveter örüyor bana.

Ben yedi kat uykudayken, sabah namazından kalma secdede bulmuşlardı onu. Soğan koklatıyorlar, dilini yokluyorlardı. Kalabalığı yarıp yanaştım. Ellerini alnıma götürdüm. Alnım daha sıcaktı. İkindiye doğru da salası okundu.

Kuyu Ödevleri

Gömlek

Eve yalnız dönerken kendi kendime söylediğim sözlermiş doğru olan…

Çıplak ayaklarıyla kapı önlerine birikmiş kadınlar, namaza durur gibi elleri göğüslerinde yola çıkmış öbür kadınları da birazdan aralarına alıp günahlarına ortak ederek; ağızlarında emzikleri, boyunlarında muskalarıyla sokağın her köşesinde ölen çocuklarını görmeden, bu kez kesinlikle eve döneceğimin dedikodusunu yapıyorlar.

Eve dönüp hikâyemi kesinlikle kendi sesimle okumalıyım.

Yas ateşinde döktüğü ağıtlardan sesi düşmüş kadın, Yasin okutup şeker dağıtıyor, büyümez yetim kalmış çocuklar diye inliyor. Kocasının gidişine değil de “Arkamda bir dağ gibiydin, beni niçin yalnız bıraktın” diyerek, bu dünyada bir başına kalışına üzülüyor.

Döktüğü ağıtları itinayla biriktirip, zaten düşmüş, en paramparça sesine, en ağlamaklı sesimi katıp eve varmalıyım.

Başında ziyaret yeşili eşarbıyla, büyümeyecek yetim kalmış kadının kızı, çınar ağacının gölgesindeki kara taşın üzerine oturmuş, rahlede duran Kuran’ın sayfalarını parmaklarındaki zehri dudaklarına geçirerek çeviriyor, kara harflere kara bir dilde anlamlar çıkarıyor. Yanı başına oturuyorum, okumasını sürdürüyor. Dinliyorum, beni görmüyor. Okuduğu her kara harfte alnıma dövülen çizgilere anlamlar arıyor, bulamıyorum. Gözlerini kaldırıyor, benim bakabileceğim en uzak yere: Gözlerimin ta içine bakıyor, beni mutlaka günahkâr sayacak.

Suçuma döner gibi dönmeliyim eve.

Hâkime kalem kırdırıp şehri uzun ıslıklarla geçen deli, bu kez benim önümden geçiyor. Ben nasıl çıldırabilirim diye soruyorum ona.

Acıyan gözlerle bakıyor.

Sen nasıl çıldırdın diye, düzeltiyorum soruyu.

Daha uzun bir ıslıkla, beni de geçiyor.

Gizli gizli de olsa eve yetişmeliyim.

Genç bir çocuk, sevdiğine aldığı aynayı çeşmenin başına günahını bırakır gibi bırakıyor. Kendimden daha yalnız harfler bularak kendimi yazdığım, kendime yazdığım mektupları aynanın yanı başına bırakıyorum. Mektupların karalanan yerlerinden ötürü, en korkak yerinden kırılıyor ayna.

Kendime kırıldığım yerden, kendime döner gibi, korka korka dönmeliyim eve.

Bir dilenci, yüzüne benzeyen tasındaki paraları toplayıp kuytusunda saymaya başlıyor. Kâğıt paraları itinayla düzeltip arka cebine bırakıyor. Bütün rüya ve dileklerimi boşalmış tasına usulca bırakıyorum.

İtirazsız, eve varmalıyım

Odamın dışına değil de en orta yerine yapılmış kör pencereme; şu içine aynamı, tarağımı, fenerimi bıraktığım, dışarıdaki dünyaya sağır kalmış, kendi içine yankılanan pencereme, geldiğim yolun sonunu, yanıldığım varışları, beni bana anlatacak bir şahmaran perdesi almalı, asmalıyım.

Artık mazeretsiz, eve dönmeliyim

Kefen sessizliği

Aslında, bir başımayken kendi kendime söylediğim sözler de doğruymuş…

Gözlerim açık öpüştüğüm zamanlardan, yılanların gömlek döktüğü kapılardan geçtim.

Anahtarı kilidinde üç defa çevirip kapı altından dışarı attım.

Uzun bir zamandır bu odada, bu kapının önündeyim. Buzlu camlarından ardı görünmeyen bir kapı… Yalnızca anahtar deliğinden sızan ses, bir bebeğin kahkahalar atarak dünyaya gelişini duyuruyor. Bunu duyar duymaz dizlerimi karnıma çekiyorum.

Sahi, unuttum.

Neydi adım?

Yalnızlığımı unutmak için daha sesli konuşuyorum. Kendi adımı kendi sesimle üç kez bağırarak çağırıyorum, cevap veren olmuyor.

Kazdığım kuyunun başında durur gibiyim.

Gitmeli miyim?

Fark etmez.

Nerdeyim?

Bu kaldığım tenhada gürültüler koparan kim?

Bu kaçıncı gece böyle rüyasız geçiyor?

Kendime tanıdığım zaman bitmek üzere.

Cebimde biriktirdiğim takvim yapraklarını çıkarıp, kışlar kışı görmediğim, bana uzun bir cümle öğreten kadının verdiği gömleği giyip, kışın bu kırkıncı gecesinde ağlıyorum. Açılmış bir defterden gözlerimi kaldıramıyorum.

Gittin.

Annemin beni terk edip gidişi gibi, gittin.

Biliyorum; gelseydin, sana sus’tuklarımı gene sus’acaktım.

Hem benim uzun bir cümlem yoktu senden önce: ……. ahh!

Gitmeli miyim?

Zaten görmedin. Duymadın. Hep koşarak geçtin beni.

Gelmedin. Almadın.

Ben dışarıda kaldım.

Bir kuyuyu ağzından tersine çeviriyorum.

Tanrım! Burada gün akşama kadar sürüyor.

Ahıma ah ediyor, nasıl olsa önümüz yaz diye seviniyorum.

Üşüyorum.

Gözlerini toprağıma kapayanlar var.

Gitmeli miyim?

Önümde gidemediğim ayak izlerim.

Uzaktan nal sesleri…

Kedimin gözlerine döndü gözlerim.

Aynalarda yüzümü görmem için önce bir başkası olmam gerek.

Hep böyle odaların eşiğinde kalan ben, çokça daldım kendime.

Şimdi kim merak eder ki beni?

Ah! Yazık, kimsede kimsenin ahı yok.

Yazık ki, artık yok!

Gitmeli miyim?

Aslında yılanlara gömlek dikmek için gelmiştim.

Hani olur a; bir harf kadar susabilirim.

Annem beni hatırlasın.

Kalkıp bu sabah karanlığında; üşüyen harflere sığınarak kuyu kazıcılara kuyu ödevleri hazırlamalıyım:

Karanlık

Kimseyi çağırmayan

Kendi içine yankılanan

Bozkırda unutulmuş

Gizemli
Soğuk
Öylesine
Sabıkalı
Dolu kuyu ödevleri…
Hiç çalışmadıkları yerlerden.
Gitmeli miyim?
Pusulam yok.
Haritam yakılan o sahafta kaldı.
Soğuk, demirden harflerim vardı, kim çaldı?
Gitmeli miyim?
Yoksa bir tülbent bulup ağzımı mı bağlasam?
Dışarıda döktüğüm boncuklar için gidemem.
Oysa nal seslerini yakından duymalıyım.
Unumu eleyip eleğimi asmalıyım.
Kendimin uzağına nerden düştüm, bu sorunun karşılığını bulmalıyım.
Gitmeli miyim?
Kurumuş bir ağız, kül bağlayan bir dille ne kadar uzağa gidebilirim?
Gitmeli miyim?
Kalkıp atları sevebilirim ki bu mümkün.
Ki zaten, insanın gidebileceği en uzak yerdir çocukluğu.
Gitmeli miyim?

Nal izleri

Annem başını her bağladığında –ki ben onu hep öyle hatırlarım– heybetli dedemden, sürekli doksan dokuzluk tespih çeken ninemden, bize askerliği hiç bitmeyecekmiş gibi gelen dayımdan ve dumanı hep tüten baba evinden bahsederdi.

Ben o yaşta mermisiz bir piyade tüfeği kadar tehlikeliydim. Annem beni leğende yıkar, üstüme döktüğü kaynamış suların yanıkları hâlâ canımı yakarken, ben koşar, bir trenin camlarını taşlamaya koyulurdum.

Beni dizinin dibinde oturtur, dayıma mektup yazmam konusunda diretirdi. O anlatır, ben yazardım. O durmadan anlatır ben hep yazardım.

Beni, karnemin pekiyilerle dolu oluşunu, şehrin rahatlığını, onu nasıl nasıl nasıl özlediğini yazdırırdı bana. Ah! Bir gün olsun başının bağlı oluşunu yazdırdığını hatırlamıyorum. Yoksulluğumuzdan ve yoksunluğumuzdan bahsetmezdi, ben de zaten yazmazdım. Mektup biter, sonra arka sayfasına elimi çizme sırası gelirdi. İkimiz de en çok bu sayfayı severdik. Elimi olduğundan büyük çizmek, bende büyüdüğüm hissini yaratırdı. Her defasında fotoğrafımı göndereceği sözünü verirdi. Ama hiçbir zaman göndermedi. Zaten benim bir tane çocukluk fotoğrafım vardı. O da katlandığından yüzümün tam orta yerinde derin bir kesik oluşmuştu. Bunu göndermeyeceğini bilirdim. Çünkü; siyah beyaz, üzeri çizilmiş, yoksulluğu acımasızca anlatan bir fotoğraftı bu. Her mektubunda başka bir fotoğrafımı gönderdiğini şimdi şimdi anlıyorum. Çünkü benim o mektup arkalarına bıraktığım eller, benim asıl çocukluk fotoğraflarımmış. Bak biraz daha büyüdü, diye.

Çünkü annem; ancak ve zaten büyüyen bir elle kurtulabileceğini düşünüyordu. Oysa ben yer yer rüzgârı da taşladığımı, annem bir gün giderse ben de peşinden giderim diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Tütün, korku ve yol kokardı babam. Geç gelir. Yemeği hazırlatır. Yatardı.

Uzak değildir derken başındaki bağ gevşer, ağlardı annem. Yüzündeki yaşı silerken gözü evlenirken kendisine alınan bir çift siyah kundurasına takılırdı. Zaten başka bir ayakkabısı da yoktu. Hiç giymediği halde –evin içi hariç– dumanı hep tüten baba evi hikâyelerini anlatırken boyamamı isterdi.

Boyardım.

Boyama işi biter, ayakkabılar kurumaya alınırdı. Ayakkabılar onun bir çift gözü gibiydi.

Annem, sanki ilk defa anlatıyormuş, ben sanki hiç bilmiyormuşum gibi; dumanı hep tüten baba evi hikâyelerini, heyecanla, özlemle, sesi titreye titreye, bir masalmış gibi, bazen ayakkabılarını giyerek anlatmaya başlardı. Onca misafiri ağırlamak kimin haddineymiş? Köye biri

gelseymiş de o gece ağırlamadan göndermek hangi geleneğe sığarmış? Köylülerin arasındaki sorunları ondan başka kim çözebilirmiş?

Bugün çekip gitse, başlarının gözlerinin üstünde yeri varmış. Hem, yemekte bir tabak da onun için bırakırlarmış, başka ne olsun ki! Sanki babası boynu bükük mü dolaşırmış köyde? O bir beymiş, hem de sahip çıkmasını bilen bir bey.

Sıkılmazdı.

Sıkılmazdım.

Babam her zamanki gibi tütün kokusuyla ve üzerimizde bıraktığı korkusuyla yine geç geldi. Yemeği hazırlattı. Yatmadı. Bir gürültüdür koptu o tenha evde: FSTKÇŞHP… Babamın elleri büyüdükçe benimkiler küçüldü. Ellerim büyümedi. Ben hep öyle kaldım. Bir tren geçse yine de taşlayabilirdim ama.

Annemin artık bu evde kalmayacağını, o masal evine döneceğini; o gün, gün boyu baba evi hikâyelerini oraya dönecekmiş sesiyle anlatmasından anladım.

Ayakkabılar erkenden güneşte kurumaya alınmış, evin dışında da giyilmeye hazırmış gibi duruyordu artık. Kaptığım gibi evin en gizli köşesine, odunluğa sakladım. Gitmesin, kalsın istiyordum.

Annem o sabah karanlığında çıplak ayaklarıyla yola koyuldu.

Gitmeliyim.

Üstelik birazdan kar da yağar ayak izlerimiz için.

Uzun Hikâye

Uzun zamandır dalgın bakıyordun dünyaya.

Anlat, dediler.

Anlatamam, uzun hikâye, dedin.

Bu sabah aynaya baktım, kimseyi göremedim.

The Beatles’ın bir şarkısından

DK DOĞAN KİTAP

Pavese'den bir cümleyle başlıyor *Ayna Çarpması;* "Kendimi yalnız bırakmamak için bütün gece aynanın karşısında oturdum." Ve Beatles'tan bir dizeyle kapanıyor: "Bu sabah aynaya baktım kimseyi göremedim."

Her şey bu iki cümle arasında olup bitiyor; çarpışmalar, bölünmeler, kırılmalar ve dağılmalar... Yani bir hayatla hesaplaşmanın tüm sancıları.

Büyük ve tek bir hesabı, "insan olmaya mahkûmiyeti" paylaştığımıza göre, herkesin payına bir şey düşüyor bu öykülerden.

Murat Özyaşar'dan şaşırtıcı ve yetkin bir ilk kitap...

"Murat Özyaşar'ın, kendi kuşağının öykücüleri arasında çok geçmeden ayırt edileceğini öykülerini ilk okuduğumda da düşünmüştüm. Doğu'nun içinden çıkıp edebiyatın kılcaldamarlarına yürüme cesareti vardı onda. İçinden çıktığı kültürün kendini kısıtlayabilecek bütün yaşamsal sıkıntılarından yazınsal yazının derinliğine dalarak kurtulabileceğini çok erken görmüştü."

Semih Gümüş

Murat Özyaşar, 1979'da Diyarbakır'da doğdu. Ergani Anadolu Öğretmen Lisesi'ni yatılı okudu. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunu. Öyküleri *Virtük, AdamÖykü, NotosÖykü, Kitap-lık, İmgeÖyküler, KitÖykü, Mahsur Mahal ve Yaratım* dergilerinde yayımlandı.